

Grete Dahl

Inntekt og inntektsulikhet før uførepensjonering

Rapporter

I denne serien publiseres statistiske analyser, metode- og modellbeskrivelser fra de enkelte forsknings- og statistikkområder. Også resultater av ulike enkeltundersøkelser publiseres her, oftest med utfyllende kommentarer og analyser.

Reports

This series contains statistical analyses and method and model descriptions from the various research and statistics areas. Results of various single surveys are also published here, usually with supplementary comments and analyses.

© Statistisk sentralbyrå, februra 2007
Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen,
vennligst oppgi Statistisk sentralbyrå som kilde.

ISBN 978-82-537-7135-9 Trykt versjon
ISBN 978-82-537-7136-6 Elektronisk versjon
ISSN 0806-2056

Emnegruppe
03.04.30

Design: Enzo Finger Design
Trykk: Statistisk sentralbyrå/51

Standardtegn i tabeller	Symbols in tables	Symbol
Tall kan ikke forekomme	Category not applicable	.
Oppgave mangler	Data not available	..
Oppgave mangler foreløpig	Data not yet available	...
Tall kan ikke offentliggjøres	Not for publication	:
Null	Nil	-
Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	Less than 0.5 of unit employed	0
Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	Less than 0.05 of unit employed	0,0
Foreløpig tall	Provisional or preliminary figure	*
Brudd i den loddrette serien	Break in the homogeneity of a vertical series	—
Brudd i den vannrette serien	Break in the homogeneity of a horizontal series	
Desimalskilletegn	Decimal punctuation mark	,(,)

Sammendrag

Grete Dahl

Inntekt og inntektsulikhet før uførepensjonering

Rapporter 2007/6 • Statistisk sentralbyrå 2007

På oppdrag fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet har Statistisk sentralbyrå gjennomført en analyse av inntekt og inntektsulikhet for nye uførepensjonister med hovedvekt på opplysninger for årene før personene blir uførepensjonert. De nye uførepensjonistene er 21 814 personer som er i alderen 35-65 år ved utgangen av 2000. Disse er under risiko for uførepensjon pr. 1.1.2001, og de blir uførepensjonert i 2001. For disse er registrert inntekt åtte år bakover i tid, det vil si for perioden 1993-2000, så vel som for pensjoneringsåret, 2001, og for året etter, 2002.

Inntektsdataene for de nye uførepensjonistene i 2001 er sammenlignet med inntektsopplysninger for tilsvarende år for personer som ikke blir uførepensjonert i 2001. Personene som ikke blir uførepensjonert er inndelt i to grupper, likt sammensatt utvalg og tilfeldig utvalg. Hvert av disse utvalgene består av 21 814 personer, og utvalgene er trukket fra de personene som er under risiko for uførepensjon pr. 1.1.2001, men som ikke blir uførepensjonert i 2001. Likt sammensatt utvalg er sammensatt likt etter kjønn, alder og utdanning som gruppen nye uførepensjonister, mens tilfeldig utvalg består av personer som er trukket tilfeldig blant alle personer som er under risiko for uførepensjon, men som ikke blir uførepensjonert i 2001.

Analysen kan ses på som en fortsettelse av analysen Uførepensjonisters bakgrunn som ble publisert i 2005 (Notater 2005/16), og en kort sammenfatning av resultatene i den analysen er derfor også tatt med i denne rapporten.

Hovedfunnene i denne rapporten er:

- Nye uførepensjonister i 2001 har lavere gjennomsnittlig samlet inntekt pr. person enn personer som ikke blir uførepensjonert, og denne inntektsforskjellen gjelder for alle de seneste (åtte) årene før uførepensjonering. Samlet inntekt er en bruttoinntekt som omfatter yrkesinntekt, kapitalinntekter og overføringer.
- Etter 1999, det vil si to år før uførepensjoneringen, er det en nedgang i gjennomsnittlig samlet inntekt for de nye uførepensjonistene, og inntektsforskjellen mellom uførepensjonistene og personene som ikke blir pensjonert er spesielt stor de to siste årene før pensjonering, i pensjoneringsåret, 2001, og i året etter.
- Inntektsnivået for de nye uførepensjonistene er spesielt lavt sammenlignet med inntekten for personene i tilfeldig utvalg. Vi vet at kjønn, alder og utdanning generelt betyr mye for personenes inntekter, og denne inntektsforskjellen er hovedsakelig forklart ved at det er flere menn og flere personer med høy utdanning i tilfeldig utvalg enn blant de nye uførepensjonistene. Men også personene i likt sammensatt utvalg har høyere inntektsnivå enn de nye uførepensjonistene, til tross for at dette utvalget er sammensatt likt etter kjønn, alder og utdanning som gruppen nye uførepensjonister.
- Som for samlet inntekt er gjennomsnittlig inntekt etter skatt lavere i alle årene 1993-2002 for de nye uførepensjonistene i 2001 enn for personene i likt sammensatt utvalg og i tilfeldig utvalg. Inntektsforskjellen mellom gruppene er imidlertid mindre for inntekt etter skatt enn for samlet inntekt. Inntekt etter skatt er samlet inntekt fratrukket sum utlignet skatt og negative overføringer.

- Målt ved Gini-koeffisienten er det mindre ulikhet i samlet inntekt blant de nye uførepensjonistene i 2001 enn blant de personene som ikke blir uførepensjonert. Dette gjelder alle årene 1993-2002.
- De nye uførepensjonistene har en signifikant mer lik fordeling av samlet inntekt i året de blir uførepensjonert, og i året etter, enn i årene før pensjoneringen.
- Både for de nye uførepensjonistene og for personene som ikke blir uførepensjonert er inntekt etter skatt mer jevnt fordelt enn samlet inntekt.
- Resultatene fra en logistisk regresjon viser at risikoen for å bli uførepensjonert er høyere for kvinner enn for menn. Risikoen øker med alderen, men avtar med utdanningsnivået.
- Risikoen for å bli uførepensjonert er rimeligvis høyere for de som har mottatt sykepenger i årene før uførepensjonering enn for de som ikke har mottatt slike ytelser fra folketrygden.
- Det er en høyere uførerisiko for de som har mottatt sosialhjelp i årene før uførepensjoneringen enn for de som ikke har mottatt slik hjelp, og uførerisikoen er høyere for de som har søkt arbeid i årene før pensjoneringen enn for de som ikke har vært arbeidssøkende i disse årene.
- Personer som har forholdsvis lav inntekt i 1993, det vil si åtte år før pensjoneringsåret, har også høyere risiko for å bli uførepensjonert enn personer med høyere inntekt.
- For personer som blir uførepensjonert skjer det store endringer i inntektssammensetningen i de to seneste årene før pensjoneringen. I disse årene reduseres personenes yrkesinntekter ganske betraktelig samtidig med at overføringene øker. Yrkesinntekt omfatter både lønnsinntekt og næringsinntekt. Overføringene omfatter folketrygdytelser, dagpenger, barnetrygd, bostøtte, sosialhjelp etc.
- I de to seneste årene før pensjoneringen skjer det en stor økning i folketrygdytelsene for de som senere blir uførepensjonert. Økningen gjelder først og fremst sykepenger og rehabiliteringspenger, mens pensjonsytelsene rimeligvis er en svært dominerende folketrygdytelse i pensjoneringsåret og i året etter.
- I årene før uførepensjoneringen er sosialhjelp fire ganger så vanlig blant de nye uførepensjonistene som blant personene i likt sammensatt utvalg. I pensjoneringsåret er sosialhjelpsandelen enda høyere, og tre ganger så høy som generelt i befolkningen.
- Noen av de nye uførepensjonistene synes å komme fra næringer hvor det er forholdsvis mange lavlønnsyrker, men personers totale økonomiske og sosiale situasjon betyr også mye for rekrutteringen til uførepensjon. Dette er relatert både til størrelsen på samlet inntekt og mottak av sosialhjelp.
- I alt 30 prosent av alle nye uførepensjonister i 2001 har hatt en svært lav inntekt i de seneste åtte årene før uførepensjoneringen. For disse personene har samlet inntekt i alle årene vært lik eller lavere enn medianen for samlet inntekt for alle nye uførepensjonister. I denne lavinntektsgruppen er kvinner og personer med lav utdanning overrepresentert, og gruppen er karakterisert ved forholdsvis høye overføringer i årene før uførepensjoneringen, og en økning i gjennomsnittlig samlet inntekt i pensjoneringsåret.

Prosjektstøtte: Arbeids- og inkluderingsdepartementet

Innhold

1. Innledning	8
1.1. Formål.....	8
1.2. Omfang, datakilde og metode.....	8
1.3. De viktigste kjennmerkene.....	9
1.4. Usikkerhet i analyseresultatene.....	11
2. Inntektsnivå og inntektsulikhet	12
2.1. Samlet inntekt.....	12
2.2. Inntekt etter skatt.....	13
2.3. Inntektsulikhet.....	14
3. Trekk ved personer som blir uførepensjonert	15
3.1. Risiko for uførepensjonering.....	15
4. Inntektssammensetningen	17
4.1. Yrkesinntekt, kapitalinntekter og overføringer	17
4.2. Nærmere om overføringene	20
5. Næringstilknytning og forventet arbeidstid	23
6. Personer med lav inntekt i de seneste årene før uførepensjoneringen	25
Referanser	27
Vedlegg: Tabeller	28
Tidligere utgitt på emneområdet	38
De sist utgitte publikasjonene i serien Rapporter	39

Figurregister

2. Inntektsnivå og inntektsulikhet

2.1. Gjennomsnittlig samlet inntekt pr. person. 1993-2002. Kroner	13
2.2. Endringer i gjennomsnittlig samlet inntekt pr. person pr. år. Prosent	13
2.3. Endringer i gjennomsnittlig samlet inntekt pr. person for angitte tidsperioder. Prosent	13
2.4. Gjennomsnittlig samlet inntekt pr. person for nye uførepensjonister i 2001 i grupper for kjønn, alder og utdanningsnivå. 1993-2002. Kroner	14
2.5. Gjennomsnittlig inntekt etter skatt pr. person. 1993-2002. Kroner	14
2.6. G-koeffisient for samlet inntekt. 1993-2002	14

4. Inntektssammensetningen

4.1. Gjennomsnittlig yrkesinntekt pr. person. 1993-2002. Kroner	17
4.2. Personer som mottar sykepenger. 1993-2002. Prosent	18
4.3. Gjennomsnittlige kapitalinntekter pr. person. 1993-2002. Kroner	18
4.4. Gjennomsnittlige overføringer pr. person. 1993-2002. Kroner	19
4.5. Yrkesinntekt, kapitalinntekter og overføringer som andel av samlet inntekt. Nye uførepensjonister i 2001. 1993-2002. Prosent	19
4.6. Yrkesinntekt, kapitalinntekter og overføringer som andel av samlet inntekt. Lik sammensatt utvalg. 1993-2002. Prosent	19
4.7. Gjennomsnittlig yrkesinntekt pr. person for nye uførepensjonister i 2001 i grupper for kjønn, alder og utdanningsnivå. 1993-2002. Kroner	20
4.8. Gjennomsnittlige overføringer pr. person for nye uførepensjonister i 2001 i grupper for kjønn, alder og utdanningsnivå. 1993-2002. Kroner	20
4.9. Gjennomsnittlige folketrygdytelser pr. person. 1993-2002. Kroner	20
4.10. Gjennomsnittlige folketrygdytelser som andel av gjennomsnittlige overføringer. 1993-2002. Prosent	21
4.11. Andel personer med medisinsk rehabilitering. 1993-2001. Prosent	21
4.12. Andel personer med yrkesrettet attføring. 1993-2001. Prosent	21
4.13. Andel personer med sosialhjelp. 1993-2002. Prosent	22

6. Personer med lav inntekt i de seneste årene før uførepensjoneringen

6.1. Gjennomsnittlige overføringer pr. person. Nye uførepensjonister i 2001, i alt, og nye uførepensjonister med samlet inntekt lik eller lavere enn medianen i alle årene 1993-2000. Kroner	26
6.2. Gjennomsnittlig samlet inntekt pr. person. Nye uførepensjonister i 2001, i alt, og nye uførepensjonister med samlet inntekt lik eller lavere enn median i alle årene 1993-2000. Kroner	26

Tabellregister

3. Trekk ved personer som blir uførepensjonert

- 3.1. Risiko for uførepensjonering i 2001 for personer som er under risiko for uførepensjon pr. 1.1.2001. Alder 35-65 år pr. 31.12.2000. Bosatt både pr. 1.1.1993 og pr. 1.1.2001 15

5. Næringstilknytning og forventet arbeidstid

- 5.1. Sysselsatte lønnstakere etter næring pr. 30.09.1993. Antall personer og prosent 23
5.2. Sysselsatte lønnstakere etter forventet arbeidstid pr. 30.09.1993. Antall personer og prosent 24

6. Personer med lav inntekt i de seneste årene før uførepensjoneringen

- 6.1. Nye uførepensjonister i 2001, i alt, og nye uførepensjonister med samlet inntekt lik eller lavere enn medianen i alle årene 1993-2000. Antall personer og prosent 25

Vedlegg

- A1. Gjennomsnittlig samlet inntekt pr. person. 1993-2002. Kroner 28
A2. Endringer i gjennomsnittlig samlet inntekt pr. person pr. år og for angitte tidsperioder. Prosent 28
A3. Gjennomsnittlig samlet inntekt pr. person for nye uførepensjonister i 2001 i grupper for kjønn, alder og utdanningsnivå. 1993-2002. Kroner 28
A4. Gjennomsnittlig inntekt etter skatt pr. person. 1993-2002. Kroner 28
A5. G-koeffisient for samlet inntekt. 1993-2002 29
A6. G-koeffisient for inntekt etter skatt. 1993-2002 29
A7. Gjennomsnittlig samlet inntekt, yrkesinntekt, kapitalinntekter og overføringer pr. person. Nye uførepensjonister i 2001. 1993-2002. Kroner og prosent 29
A8. Gjennomsnittlig samlet inntekt, yrkesinntekt, kapitalinntekter og overføringer pr. person. Likt sammensatt utvalg. Kroner og prosent 30
A9. Andel personer med yrkesinntekt forskjellig fra null og andel personer med sykepenger. 1993-2001. Prosent 30
A10. Gjennomsnittlig yrkesinntekt pr. person for nye uførepensjonister i 2001 i grupper for kjønn, alder og utdanningsnivå. 1993-2002. Kroner 30
A11. Gjennomsnittlige overføringer pr. person for nye uførepensjonister i 2001 i grupper for kjønn, alder og utdanningsnivå. 1993-2002. Kroner 31
A12. Inntektsregnskap. Nye uførepensjonister i 2001. Menn og kvinner. 1993. Kroner og prosent. G-koeffisient ... 31
A13. Inntektsregnskap. Nye uførepensjonister i 2001. Menn og kvinner. 1994. Kroner og prosent. G-koeffisient ... 32
A14. Inntektsregnskap. Nye uførepensjonister i 2001. Menn og kvinner. 1995. Kroner og prosent. G-koeffisient ... 32
A15. Inntektsregnskap. Nye uførepensjonister i 2001. Menn og kvinner. 1996. Kroner og prosent. G-koeffisient ... 33
A16. Inntektsregnskap. Nye uførepensjonister i 2001. Menn og kvinner. 1997. Kroner og prosent G-koeffisient 33
A17. Inntektsregnskap. Nye uførepensjonister i 2001. Menn og kvinner. 1998. Kroner og prosent. G-koeffisient ... 34
A18. Inntektsregnskap. Nye uførepensjonister i 2001. Menn og kvinner. 1999. Kroner og prosent. G-koeffisient ... 34
A19. Inntektsregnskap. Nye uførepensjonister i 2001. Menn og kvinner. 2000. Kroner og prosent. G-koeffisient ... 35
A20. Inntektsregnskap. Nye uførepensjonister i 2001. Menn og kvinner. 2001. Kroner og prosent G-koeffisient 35
A21. Inntektsregnskap. Nye uførepensjonister i 2001. Menn og kvinner. 2002. G-koeffisient 36
A22. Folketrygdytelse og overføringer. 1993-2002. Kroner og prosent 36
A23. Andel personer med medisinsk rehabilitering og yrkesrettet attføring. 1993-2001. Prosent 36
A24. Andel personer med sosialhjelp. 1993-2002. Prosent 37
A25. Gjennomsnittlig samlet inntekt, yrkesinntekt, kapitalinntekter og overføringer pr. person. Nye uførepensjonister i 2001 som har samlet inntekt lik eller lavere enn medianen i alle årene 1993-2000. 1993-2002. Kroner og prosent 37

1. Innledning

1.1. Formål

Formålet med analysen er å studere inntektsnivået, inntektens sammensetning og inntektsulikheten blant personer som blir uførepensjonert. Det gis opplysninger både for pensjoneringsåret, for året etter pensjonering, og for åtte år bakover i tid. Ved å anvende en såpass lang tidsperiode vil vi få registrert personenes inntekter ikke bare for de årene personene er inne i den "sykdomsprosessen" som leder fram til uførepensjon, men også for noen år før denne prosessen kommer i gang. Inntektsopplysningene blir sammenlignet med opplysninger for tilsvarende år for to utvalg av personer som ikke blir uførepensjonert, se kapittel 1.2.

I analysen er det i tillegg gitt informasjon om hvilke faktorer som påvirker sannsynligheten eller risikoen for å bli uførepensjonert.

Analysen er utført på oppdrag fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet.

1.2. Omfang, datakilde og metode

Omfang

Analysen omfatter personer som er bosatt både pr. 1.1.2001 og pr. 1.1.1993, og som er i alderen 35-65 år pr. 31.12.2000. Personer som er døde, utvandret eller innvandret i løpet av perioden 1993-2000 inngår således ikke i analysen, med unntak for de personene som først er utvandret og så innvandret i perioden. Hensikten med å velge en så avgrenset og spesifikk analysepopulasjon er å kunne nytte opplysninger for de samme, bosatte personene i alle årene fra 1993 til 2002, se også omtalen i boks 1. Ved å sette en nedre aldersavgrensning til 35 år i 2000 (27 år ved årsskiftet 1992/1993), vil også de fleste yngre personene som inngår i analysepopulasjonen være ferdig med sin utdanning, og enten være klare for eller i gang med yrkesaktivt arbeid i 1993. Det er ganske få personer som blir uførepensjonert når de er yngre enn 35 år. I 2001 utgjorde denne gruppen bare 9 prosent av det totale antallet nye uførepensjonister (Rikstrygdeverket 2002).

Boks 1

Selv om personene som inngår i analysen er bosatt både pr. 1.1.1993 og pr. 1.1.2001 vil det for noen av disse personene ikke foreligge opplysninger for alle årene i perioden 1993-2001. Dette gjelder for eksempel for inntektsdataene, hvor det i enkelte år i perioden 1993-2000 ikke finnes opplysninger for maksimalt 0,4 prosent av personene. Gjennomsnittlig inntekt etc. er da beregnet for de personene som det faktisk foreligger inntektsopplysninger for, det vil si for de personene som er registrert i inntektsregistre for disse årene, uansett om inntekten er positiv, null eller negativ. I 2001 er det ikke inntektsopplysninger for 1,7 prosent av personene, og i 2002, året etter pensjoneringsåret, er det ikke inntektsopplysninger for 3,8 prosent av personene som er bosatt både pr. 1.1.1993 og pr. 1.1.2001. Disse "uoppbyggte" er likevel forholdsvis små, og det er valgt samme prosedyre for å beregne gjennomsnittsinntekt etc. for disse årene som for årene 1993-2000.

Personene i analysepopulasjonen er under risiko for uførepensjon pr. 1.1.2001, siden de ikke mottar uførepensjon ved utgangen av 2000, og heller ikke tidligere har mottatt uførepensjon. Blant disse personene blir noen uførepensjonert i løpet av 2001, og disse personene er omtalt som nye uførepensjonister i 2001. For de nye uførepensjonistene registreres opplysninger i pensjoneringsåret, 2001, i året etter, 2002, og for åtte år bakover i tid, det vil si for perioden 1993-2000. Opplysningene for de nye uførepensjonistene er sammenlignet med opplysninger for to utvalg av personer som er trukket blant de personene som er under risiko for uførepensjon pr. 1.1.2001, men som ikke blir uførepensjonert i 2001. Disse to utvalgene er omtalt som likt sammensatt utvalg og tilfeldig utvalg, se boks 2.

Boks 2

Det er i alt 21 814 nye uførepensjonistene i 2001 som er i alderen 35-65 år ved utgangen av 2000. De nye uførepensjonistene utgjør 1,5 prosent av alle 1 450 167 personene i alderen 35-65 år ved utgangen av 2000 som er under risiko for uførepensjon pr. 1.1.2001.

Begge de to utvalgene, likt sammensatt utvalg og tilfeldig utvalg, er trukket blant de 1 428 353 personene, (1 450 167 - 21 814), som er under risiko for uførepensjon pr. 1.1.2001, men som ikke blir uførepensjonert i 2001. Hvert utvalg består av 21 814 personer.

Likt sammensatt utvalg består av personer som er sammensatt likt etter kjønn*alder*utdanning som de nye uførepensjonistene. Likt sammensatt utvalg består av i alt 186 delutvalg, der hvert delutvalg er trukket innen populasjonsgrupper for kjønn*alder*utdanning, ($2*31*3 = 186$ grupper).

Tilfeldig utvalg er trukket tilfeldig blant alle personer som er under risiko for uførepensjon pr. 1.1.2001, men som ikke blir uførepensjonert i 2001.

I oppsettet nedenfor er de nye uførepensjonistene i 2001 og personene i likt sammensatt utvalg og i tilfeldig utvalg fordelt etter kjønn, alder og utdanning. Som angitt i kapittel 1.3, nedenfor, er alder regnet ved utgangen av 2000.

	Nye uførepensjonister i 2001		Personer i likt sammensatt utvalg		Personer i tilfeldig utvalg	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Alle	21 814	100	21 814	100	21 814	100
Menn	9 879	45	9 879	45	11 478	53
Kvinner	11 935	55	11 935	55	10 336	47
35-39 år	1 336	6	1 336	6	4 591	21
40-44 år	1 873	9	1 873	9	4 339	20
45-49 år	2 681	12	2 681	12	4 012	18
50-54 år	4 336	20	4 336	20	3 906	18
55-59 år	5 680	26	5 680	26	2 885	13
60-65 år	5 908	27	5 908	27	2 081	10
Grunnskole	6 665	30	6 665	30	3 474	16
Videregående skole	11 709	54	11 709	54	11 738	54
Universitet eller høyskole	3 440	16	3 440	16	6 602	30

Datakilde og analyseenhet

Dataene er hentet fra FD-Trygd (Forløpsdatabasen-Trygd). Person er analyseenhet.

Metode

For å presentere analyseresultatene er det nyttet verbale framstillinger, figurer og frekvenstabeller. Det er også nyttet logistisk regresjon, og estimering av Gini-koeffisienten ved analyse av ulikhet i inntekt.

1.3. De viktigste kjennmerkene

Alder: Personens alder er registrert ved utgangen av 2000, dersom ikke annet er angitt.

Utdanning: Høyeste fullførte utdanning er registrert pr. 1. oktober 2000. Det er skilt mellom tre utdanningsnivåer; grunnskole, videregående skole og universitet eller høyskole. Til universitet eller høyskole er også regnet "påbygging til videregående utdanning".

Uførepensjon: Uførepensjon kan gis til personer som har fått sin inntektsevne/arbeidsevne varig nedsatt

med minst 50 prosent på grunn av sykdom, skade eller lyte. Det er en forutsetning at medisinsk behandling er gjennomgått og at hensiktsmessig attføringstiltak er forsøkt, gjennomført eller vurdert. Sosiale eller økonomiske problemer gir ikke rett til uførepensjon. De viktigste komponentene som uførepensjonen består av er grunnpensjon, tilleggspensjon og/eller sært tillegg. Pensjonen fastsettes på grunnlag av tidligere pensjongs-givende inntekt og graden av nedsatt inntektsevne/arbeidsevne (uføregrad). Ved beregning av tilleggspensjonen blir det tatt hensyn til antatt framtidig pensjospoeng for tiden fra uførhet og fram til personen fyller 66 år. Uførepensjon gis til personer mellom 16/18-67 år (til og med den måneden personen fyller 67 år). Nedre aldersgrense for uførepensjon er hevet fra 16 til 18 år i 1998. Foreløpig uførestønad og tidsbegrenset uførestønad er ikke regnet som uførepensjon.

Minstepensjon: Pensjon hvor sært tillegg inngår, det vil si at sært tillegg er større enn null.

Samlet inntekt: Yrkesinntekt + kapitalinntekt + overføringer.

Inntekt etter skatt: Samlet inntekt - sum utlignet skatt og negative overføringer.

Gini-koeffisienten (G-koeffisienten): Inntektsulikheten er målt ved Gini-koeffisienten som er beregnet på bakgrunn av en Lorenz-kurve hvor alle personer er rangert etter stigende inntekt. Jo mer lik inntektsfordeling, jo mindre er G-koeffisienten. G-koeffisienten er lik null dersom alle personer har samme inntekt, og lik 1 dersom en person har all inntekt.

Median (for inntekt): Det inntektsbeløpet som er slik at halvparten av personene har en inntekt som er lik eller lavere enn dette beløpet, og halvparten har en inntekt som er høyere enn dette beløpet.

Yrkesinntekt: Lønnsinntekt + netto næringsinntekt.

Lønnsinntekt: Lønn, honorarer, skattepliktige sykepenger, diverse naturalytelse etc.

Netto næringsinntekt: Næringsinntekt fra jordbruk, skogbruk, fiske og annen næring, samt sykepenger til selvstendig næringsdrivende - årets underskudd i næring.

Kapitalinntekter: Brutto renteinntekter + aksjeutbytte + realisasjonsgevinster - realisasjonstap + andre kapitalinntekter.

Overføringer: Ytelser fra folketrygden + tjenestepensjon + dagpenger under arbeidsledighet + bidrag, livrenter m.m. + barnetrygd + bostøtte + studie-stipend + forsørgerfradrag + sosialhjelp + diverse skattefrie utbetalinger.

Yrkestilknytning: En person er regnet å være yrkestilknyttet et bestemt år dersom personens yrkesinntekt i dette året er større enn minstepensjonen for alders- og uførepensjonist.

Sosialhjelp: Økonomisk sosialhjelp etter Lov om sosiale tjenester. En person er regnet å ha mottatt sosialhjelp i et år dersom slik hjelp er mottatt i hele eller deler av året. Se ellers definisjonen av sosialhjelp som er nyttet i den logistiske regresjonen, kapittel 3, boks 3.

Sykepenger: Som sykepenger er regnet tilfeller hvor en person mottar sykepengestønad for å sikre tapt inntekt ved egen sykdom. Det er bare regnet med sykepenger som dekkes av folketrygden. Retten til sykepenger er betinget av at den trygdede er helt arbeidsufør og at funksjonsnedsettelsen klart skyldes sykdom. Arbeidsuførhet som skyldes sosiale og økonomiske problemer gir ikke rett til sykepenger. Arbeidstakere har rett til 100 prosent lønnskompensasjon, begrenset

oppad til 6 G. Ved fastsettelse av inntektsgrunnlaget legges som hovedregel til grunn gjennomsnittlig arbeidsinntekt i de siste fire ukene før arbeidsuførhet inntrådte. Det ytes ikke sykepenger dersom inntekten pr. år er mindre enn $\frac{1}{2}$ G. Arbeidsgiverperioden er utvidet fra to uker til 16 kalenderdager i 1998. Selvstendige næringsdrivende har som hovedregel rett til sykepenger fra 15. dag (17. dag fra 2002) tilsvarende 65 prosent av inntekten, og antatt årsinntekt legges til grunn for beregning av sykepenger. Stønads-tiden for sykepenger fra folketrygden er som hovedregel inntil 50 uker (ett år inklusive arbeidsgiverperioden).

I analysen inngår sykepengetilfeller til arbeidstakere og selvstendige næringsdrivende. For hvert år er det registrert om personen mottar sykepenger eller ikke, det vil si om personen er *inne* i ett eller flere sykepengetilfeller i året, eller ikke. I den logistiske regresjonen er definisjonen av sykepengetilfeller litt mer avgrenset, se kapittel 3, boks 3. Sykepenger i forbindelse med barns sykdom og sykepenger til arbeidsledige eller til personer som er midlertidig ute av arbeid inngår ikke i analysen. Det samme gjelder sykepenger til statsansatte. Sykepenger til statsansatte blir i størstedelen av analyseperioden refundert ved summariske oppgjør mellom Finansdepartementet og Rikstrygdeverket. Fra 1. januar 2000 er statsansatte innlemmet i den ordinære sykepengeordningen, men fram til 30.12.2001 som er siste dato for anvendelse av sykepengedata i denne analysen, er registeropplysningene fortsatt noe mangelfulle for denne gruppen.

Medisinsk rehabilitering: Som medisinsk rehabilitering er regnet tilfeller hvor en person mottar rehabiliteringspenger som skal sikre inntekt ved svikt i arbeids- og inntektsevnen. Rehabiliteringspenger ytes etter utløpet av sykepengeperioden på ett år eller når personen har vært syk og arbeidsufør uavbrutt i 52 uker. Det er et vilkår for rett til rehabiliteringspenger at arbeidsevnen er nedsatt med minst halvparten på grunn av sykdom, skade eller lyte, og at personen får aktiv behandling med utsikt til bedring av arbeidsevnen. Rehabiliteringspenger ytes som hovedregel i inntil ett år, men i unntakstilfeller kan ytelsen gis for et lengre tidsrom. Rehabiliteringspenger gis til personer mellom 16/18-67 år. Nedre aldersgrense for rehabiliteringspenger er hevet fra 16 til 18 år i 1998. Før 2002 beregnes rehabiliteringspenger på samme måte som uførepensjon, men uten særtillegg. I 2002 er det innført nye beregningsregler for denne ytelsen.

En person er registrert som mottaker av rehabiliteringspenger dersom personen i løpet av året er *inne* i ett eller flere tilfeller med medisinsk rehabilitering. For 2001 er det opplysninger bare for de elleve første månedene i året. Tilfeller med utbetalte rehabiliteringspenger i påvente av attføring er ikke inkludert i medisinsk rehabilitering.

Yrkesrettet attføring: Som yrkesrettet attføring er regnet tilfeller hvor en person som er under yrkesrettet attføring mottar attføringspenger som stønad til livsopphold. Det er et vilkår for rett til attføringspenger at personen på grunn av sykdom, skade eller lyte har tapt minst halvparten av sin evne til å utføre inntektsgivende arbeid eller i vesentlig grad fått innskrenket mulighetene til å velge yrke eller arbeidsplass. De mest vanlige attføringstiltakene for personer som mottar attføringspenger er ordinær skolegang og arbeidstrening i ordinært arbeidsliv eller i arbeidsmarkedsbedrifter. Attføringspenger gis til personer mellom 19 og 67 år, og før 2002 beregnes ytelsen etter regler som for uførepensjon, men uten sært tillegg. I 2002 er det innført nye beregningsregler for attføringspenger.

En person er registrert som mottaker av attføringspenger dersom personen i løpet av året er *inne i ett* eller flere tilfeller med yrkesrettet attføring. For 2001 er det opplysninger bare for de elleve første månedene i året. Tilfeller med utbetalte attføringspenger i ventetid før attføringstiltak kommer i gang eller i ventetid mellom ulike tiltak er ikke inkludert i yrkesrettet attføring. Det samme gjelder tilfeller med attføringspenger i ventetid etter at attføringen er avsluttet, men før vedkommende eventuelt er kommet i arbeid.

Sivilstand: Personens sivilstand er registrert pr. 1.1.2001. Variabelen er kun anvendt i den logistiske regresjonen, se kapittel 3, boks 3.

Arbeidssøking: En person er arbeidssøker dersom personen er registrert med arbeidssøkerstatus, som for eksempel helt ledig, delvis sysselsatt, ordinær tiltaksdeltaker, arbeidssøker i jobb, skole etc. og yrkeshemmet på tiltak. Variabelen er kun anvendt i den logistiske regresjonen, se kapittel 3, boks 3.

1.4. Usikkerhet i analyseresultatene

Som nevnt i kapittel 1.2, er person analyseenhet. Det vil si at alle opplysninger er registrert for personer, og ikke for familier eller husholdninger. Noen inntektsposter som her er registrert på person, er imidlertid i realiteten inntekter som er relatert til familien eller husholdningen som økonomisk enhet. Dette gjelder for eksempel noen typer overføringer som barnetrygd, sosialhjelp, bostøtte etc. I tillegg vil også ektepar i en del tilfeller kunne fordele inntekten mellom seg ved ligningen. Dette gjelder for eksempel kapitalinntekter. Et viktig formål med denne analysen er imidlertid å sammenligne inntektene for tre persongrupper, se kapitlene 1.1, og 1.2, og i alle tre persongrupperne er disse inntektspostene behandlet likt. Vi mener derfor at den inntektsspesifikasjonen som er nyttet her, ikke har forstyrret analyseresultatene i vesentlig grad.

Som ved alle utvalgsdata er det knyttet utvalgsfeil til resultatene fra de to utvalgene, likt sammensatt utvalg og tilfeldig utvalg.

2. Inntektsnivå og inntektsulikhet

2.1. Samlet inntekt

Inntektsnivå

Samlet inntekt er en bruttoinntekt som omfatter yrkesinntekt, kapitalinntekter og overføringer. I perioden 1993 til 2002 når nivået for gjennomsnittlig samlet inntekt for nye uførepensjonister i 2001 sitt høyeste nivå i 1999, for deretter å avta litt i året før pensjoneringen. Gjennomsnittsinntekten for denne gruppen er enda lavere i selve pensjoneringsåret, 2001, og i året etter, se figur 2.1 og vedleggstabell 1.

Det er 21 814 nye uførepensjonister i 2001. Dette er personer som blir uførepensjonert i løpet av 2001 og som er 35-65 år ved utgangen av 2000. Denne gruppen omfatter således ikke de 9 prosent av alle nye uførepensjonister som er yngre enn 35 år (Rikstrygdeverket 2002). Personene som blir nye uførepensjonister i 2001 var i alderen 27-57 år pr. 1.1.1993, og denne nedre aldersavgrensningen er valgt ut fra hensynet til å følge inntektsutviklingen bare for voksne personer som har avsluttet sin utdanning og som forventes å ha inntekt fra yrkesaktivt arbeid allerede så tidlig som i 1993, det vil si ved starten av analyseperioden. For å sikre at det er samme persongruppe som følges over årene, er det videre lagt på den betingelsen at de nye uførepensjonistene i 2001 skal være bosatt både pr. 1.1.2001 og pr. 1.1.1993, se også kapittel 1.2.

I alle årene 1993-2002 har nye uførepensjonister lavere inntektsnivå enn personer som ikke blir uførepensjonert. Både personene i likt sammensatt utvalg og i tilfeldig utvalg, se boks 2, kapittel 1.2, er under risiko for uførepensjon i 2001, men de blir ikke uførepensjonert i 2001. Ganske få av disse vil også bli uførepensjonert i senere år. I Dahl (2005) er det for eksempel vist at 1,5 prosent av alle personer i alderen 35-65 år ble uførepensjonert i 2001, og dette er et sannsynlig nivå for uføreandelen også i årene etter 2001. I 1993 er gjennomsnittlig samlet inntekt 19 000 kroner lavere for de nye uførepensjonistene enn for personene i likt sammensatt utvalg. I 2000, det vil si året før uførepensjoneringen, er gjennomsnittsinntekten 68 300 kroner lavere, og i 2002, året etter pensjoneringen, er samlet inntekt i gjennomsnitt 94 000 kroner lavere for de nye uførepensjonistene

enn for personene i likt sammensatt utvalg. Det er imidlertid grunn til å anta at inntektsforskjellene mellom de nye uførepensjonistene og personene i likt sammensatt utvalg ville vært noe mindre enn vist her, dersom medianinntekten var benyttet i stedet for gjennomsnittlig inntekt. Dette har først og fremst sammenheng med høye kapitalinntekter for den sistnevnte gruppen, se figur 4.3, kapittel 4. Personene i tilfeldig utvalg har enda høyere gjennomsnittsinntekter enn personene i likt sammensatt utvalg, se vedleggstabell 1.

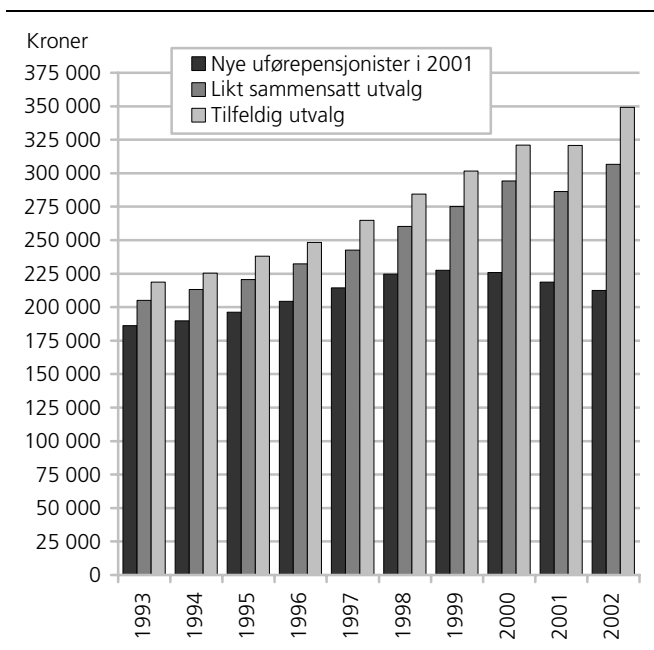
Fra offisiell statistikk vet vi at kjønn, alder og utdanning influerer sterkt på størrelsen på personenes inntekter. Lønnsstatistikken (Statistisk sentralbyrå 2005) viser at menn generelt har høyere lønn enn kvinner og at lønnen øker med personenes alder, for deretter å flate ut og avta for eldre personer. Omtrent samme mønster finnes også for husholdningenes inntekter gruppert etter hovedinntektstakers kjønn og alder (Statistisk sentralbyrå 2004). I Statistisk sentralbyrå (2006) er det påvist at personer med lav utdanning har klart større risiko for vedvarende lavinntekt enn personer med høyere utdanning. Personene i likt sammensatt utvalg er sammensatt likt etter kjønn, alder og utdanning som gruppen nye uførepensjonister, men til tross for dette har de nye uførepensjonistene et klart lavere inntektsnivå i alle årene før uførepensjonering enn personene i likt sammensatt utvalg i de samme årene. Det relativt høye inntektsnivået i tilfeldig utvalg er hovedsakelig forklart ved at dette utvalget omfatter flere menn og flere personer med høyere utdanning enn likt sammensatt utvalg og gruppen nye uførepensjonister, se boks 2, kapittel 1.2.

Inntektsutvikling

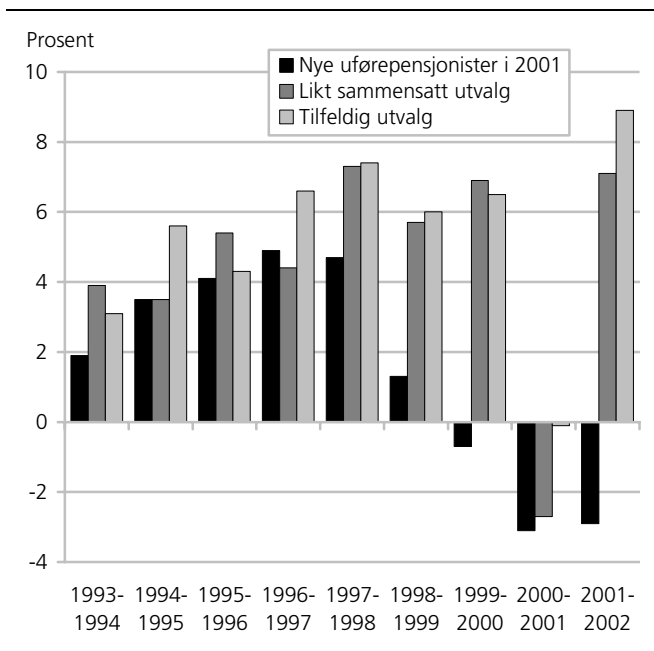
De nye uførepensjonistene har en prosentvis dårligere inntektsutvikling i de fleste årene før pensjonering enn personene i likt sammensatt utvalg og i tilfeldig utvalg. Dette gjelder spesielt for de seneste årene før pensjonering, se figur 2.2 og vedleggstabell 2. I hele perioden 1993-2000 har gjennomsnittlig samlet inntekt økt med 21 prosent for de nye uførepensjonistene, med 44 prosent for personene i likt sammensatt utvalg og med 47 prosent for personene i tilfeldig utvalg, se figur

2.3. I pensjoneringsåret og i året etter er rimeligvis inntektsutviklingen for de nye uførepensjonistene enda dårligere enn for personene i de to andre utvalgene. Figur 2.2 og vedleggstabell 2 viser også en nedgang i samlet inntekt fra 2000 til 2001 for personene i likt sammensatt utvalg og i tilfeldig utvalg. Dette har sammenheng med generelt svært lave kapitalinntekter (aksjeutbytte og realisasjonsgevinster) i 2001 (Statistisk sentralbyrå 2003).

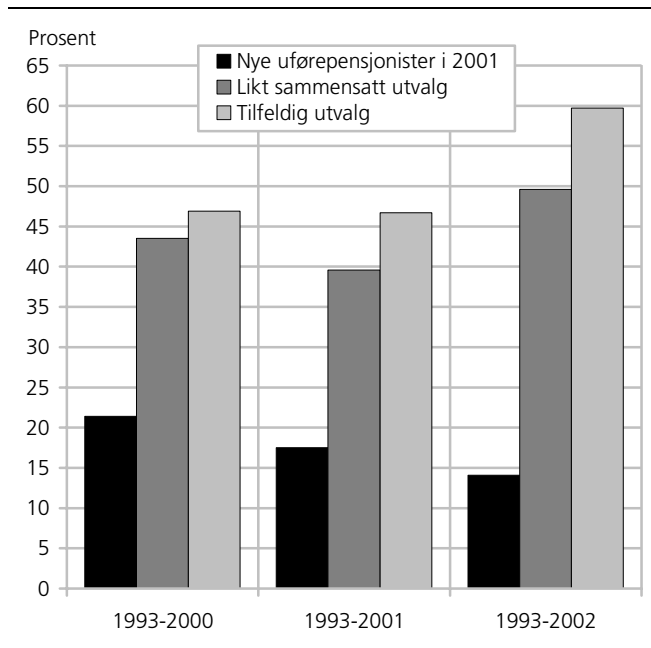
Figur 2.1. Gjennomsnittlig samlet inntekt pr. person. 1993-2002. Kroner

Figur 2.2. Endringer i gjennomsnittlig samlet inntekt pr. person pr. år. Prosent

Figur 2.3. Endringer i gjennomsnittlig samlet inntekt pr. person for angitte tidsperioder. Prosent

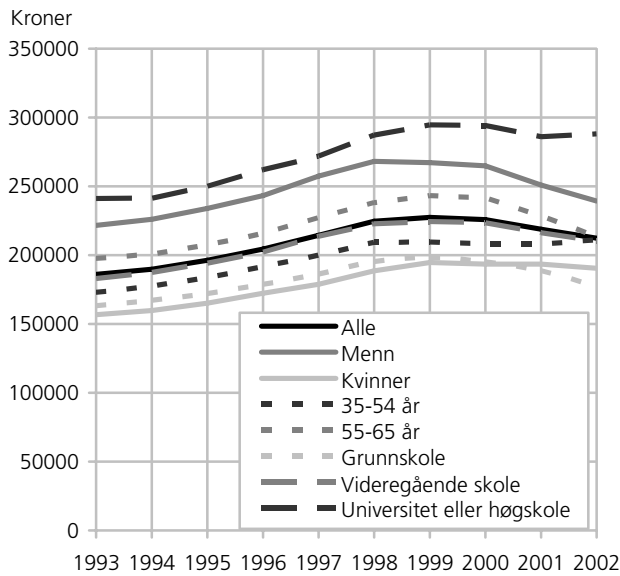
Kjønn, alder og utdanning

Vi har nevnt den samvariasjonen som ofte er påvist mellom kjønn, alder, utdanning og personenes inntekter. Samme mønster finnes også for de nye uførepensjonistene. Blant personer som blir uførepensjonert i 2001 har menn i alle årene 1993-2002 vesentlig høyere gjennomsnittlig samlet inntekt enn kvinner, og de med høyere utdanning har en høyere inntekt enn de med midlere eller lav utdanning. Med den aldersinndeling som er nyttet her, har også eldre personer høyere inntekter enn yngre personer. Som for alle nye uførepensjonister er gjennomsnittlig samlet inntekt for de fleste av disse delgruppene høyest i 1999, se figur 2.4 og vedleggstabell 3.

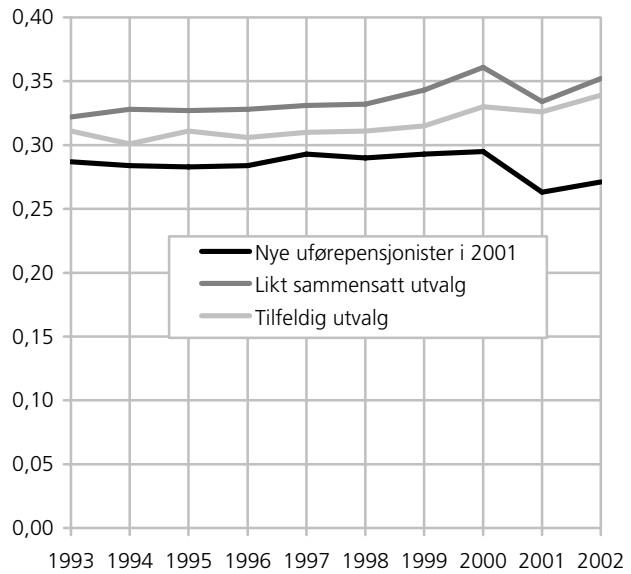
2.2. Inntekt etter skatt

Inntekt etter skatt er samlet inntekt fratrukket sum utlignet skatt og negative overføringer. Som for samlet inntekt er gjennomsnittlig inntekt etter skatt lavere i alle årene 1993-2002 for de nye uførepensjonistene i 2001 enn for personene i likt sammensatt utvalg og i tilfeldig utvalg, se figur 2.5 og vedleggstabell 4. Skattesystemet har imidlertid virket inntektsutjevnenende, og inntektsforskjellene mellom de nye uførepensjonister og personene som ikke blir uførepensjonert, er mindre for inntekt etter skatt enn for samlet inntekt. I 1993 er gjennomsnittlig inntekt etter skatt 10 700 kroner lavere for nye uførepensjonister enn for personene i likt sammensatt utvalg. I 2000 er inntektsforskjellen 41 000 kroner og i 2002 48 200 kroner, mens de tilsvarende forskjellene i samlet inntekt er henholdsvis 19 000, 68 300 og 94 000 kroner, jf. kapittel 2.1. Personene i tilfeldig utvalg har noe høyere gjennomsnittlig inntekt etter skatt enn personene i likt sammensatt utvalg.

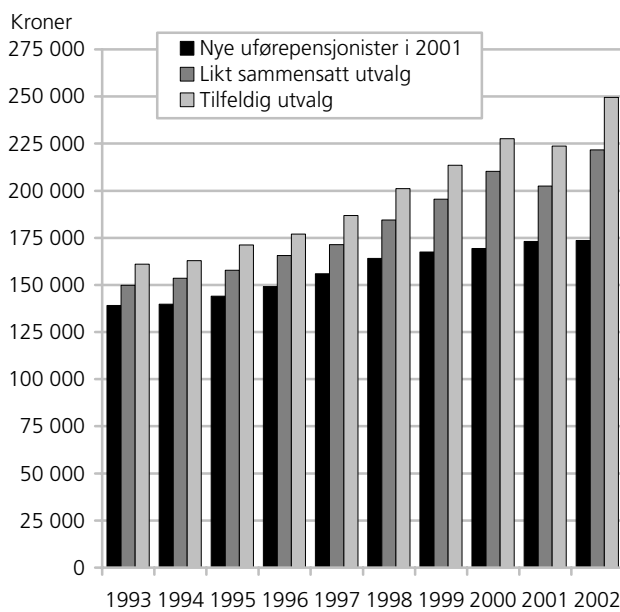
Figur 2.4. Gjennomsnittlig samlet inntekt pr. person for nye uførepensjonister i 2001 i grupper for kjønn, alder og utdanningsnivå. 1993-2002. Kroner

Figur 2.6. G-koeffisient for samlet inntekt. 1993-2002

Figur 2.5. Gjennomsnittlig inntekt etter skatt pr. person. 1993-2002. Kroner

2.3. Inntektsulikhet

Samlet inntekt

Det er mindre ulikhet i samlet inntekt blant nye uførepensjonister enn blant personer som ikke blir uførepensjonert. Dette gjelder alle årene 1993-2002, se figur 2.6. Inntektsulikheten tenderer også til å være mindre blant personene i tilfeldig utvalg enn blant personene i likt sammensatt utvalg, men disse forskjellene er ikke signifikante for alle år. De nye uførepensjonistene har en signifikant mer lik inntektsfordeling i året de blir uførepensjonert, 2001, og i året etter, enn i årene før pensjonering, se vedleggstabell 5. Inntektsulikheten er målt ved Gini-koeffisienten (G-koeffisienten), se kapittel 1.3 og Statistisk sentralbyrå (1982).

Inntekt etter skatt

Både for nye uførepensjonister og for personer som ikke blir uførepensjonert er inntekt etter skatt mer jevnt fordelt enn samlet inntekt, se vedleggstabellene 5 og 6. Dette er en forventet effekt av skattesystemet med relativt høyere skatt på høye inntekter enn på lave inntekter. For de nye uførepensjonistene er også inntekt etter skatt mer jevnt fordelt i pensjoneringsåret og i året etter enn i årene før pensjonering.

Beskatningen er trolig også viktigste årsak til at de nye uførepensjonistene har en økning i inntekt etter skatt etter 1999, som var året med høyest gjennomsnittlig samlet inntekt for denne gruppen. Sammenlignet med forutgående år har gjennomsnittlig inntekt etter skatt økt litt både i 2000, det vil si året før uførepensjonering, i selve pensjoneringsåret og i året etter pensjonering, se figur 2.5.

3. Trekk ved personer som blir uførepensjonert

3.1. Risiko for uførepensjonering

Før vi gir opplysninger om inntektssammensetningen for de nye uførepensjonistene, se kapittel 4, ser vi på kjennetegn ved personer som blir uførepensjonert. Ved hjelp av logistisk regresjon (Hosmer og Lemeshow 2000), har vi studert effekten av en del faktorer på risikoen eller sannsynligheten for å bli uførepensjonert. Analysen er foretatt på grunnlag av opplysninger om personer som er under risiko for uførepensjon pr. 1.1.2001, og som blir uførepensjonert i 2001, se for øvrig Dahl (2005) hvor den logistiske regresjonsanalysen er presentert i sin helhet.

Tallene i kolonnen for parameterestimaterne i tabell 3.1 viser de logistiske regresjonskoeffisientene. For hver variabel er det valgt en referansekategori som er angitt i parentes, og koeffisientene angir effekten av å skifte ut referanseverdien (for eksempel mann) med den eller de øvrige kategoriene på variabelen (for eksempel kvinne). Dersom denne koeffisienten er positiv, betyr det at risikoen for å bli uførepensjonert er høyere for kvinner enn for menn. I motsatt fall angir en koeffisient med negativt fortegn at denne gruppen har mindre risiko eller sannsynlighet for å bli uførepensjonert. Personer med videregående skole og med universitet eller høyskole har således mindre sannsynlighet for å bli uførepensjonert enn personer med grunnskole, se tabell 3.1, og boks 3, nedenfor, som gir en nærmere definisjon av de variablene som er nyttig i regresjonsanalysen.

Resultatene i tabell 3.1 viser for øvrig at risikoen for å bli uførepensjonert øker med alderen, og at risikoen er høyere for de som har vært arbeidssøkere en eller flere ganger i løpet av de seneste åtte årene før pensjoneringsåret (2001), enn for de som ikke har søkt arbeid i løpet av disse årene. Risikoen er også høyere for personer som har mottatt sosialhjelp eller sykepenger i løpet av årene før 2001 enn for de som ikke har mottatt disse ytelsene. Jo større verdi på parameterestimaterne, jo sterkere er forskjellen mellom den gitte gruppen og referansegruppen, og vi ser at uførerisikoen er ganske høy for de som har mottatt sosialhjelp, og spesielt høy for de som har hatt sykepengetilfeller med varighet på utover ½ år i årene

før 2001. Risikoen for å bli uførepensjonert er derimot lavere for de med høy inntekt enn for de med lav inntekt i 1993, det vil si åtte år før pensjoneringsåret, og risikoen er lavere for de som var yrkestilknyttet enn de som ikke var yrkestilknyttet i 1993.

Tabell 3.1. Risiko for uførepensjonering i 2001 for personer som er under risiko for uførepensjon pr. 1.1.2001. Alder 35-65 år pr. 31.12.2000. Bosatt både pr. 1.1.1993 og pr. 1.1.2001

Variabel	Parameter- estimat	Standard- avvik
Kjønn (mann)		
Kvinne	0,1300	0,0157
Alder. År	0,1093	0,0010
Utdanning (grunnskole)		
Videregående skole	-0,1862	0,0168
Universitet eller høyskole	-0,4981	0,0233
Sivilstand (ugift eller gift)		
Skilt/separert eller enke/enkemann	-0,1062	0,0177
Arbeidssøking (ikke arbeidssøker)		
Arbeidssøker	0,2182	0,0167
Sosialhjelp (mottar ikke sosialhjelp)		
Mottar sosialhjelp	0,6673	0,0237
Sykepengetilfeller (mottar ikke sykepenger)		
Sykepengetilfelle_kortvarig	0,1811	0,0309
Sykepengetilfelle_langvarig	3,4006	0,0238
Median_1993 (samlet inntekt lavere eller lik median)		
Samlet inntekt høyere enn median	-0,0915	0,0176
Yrkestilknytning_1993 (ikke yrkestilknyttet i 1993)		
Yrkestilknyttet i 1993	-0,4352	0,0213
Konstant	-10,8866	0,0664
Tallet på personer	1 450 167	

Intuitivt synes det ikke å være uventede resultater fra denne analysen. Resultatene stemmer også bra med de marginale frekvensfordelingene i Dahl (2005). Eneste unntak må i så fall være effekten av sivilstandsvariabelen som viser at risikoen for å bli uførepensjonert er lavere for skilte/separerte og enker/enkemenn enn for ugifte og gifte. De nevnte marginale frekvensfordelingene viser imidlertid at andelen skilte/separerte og enker/enkemenn er på henholdsvis 21 prosent og 4 prosent blant de nye uførepensjonistene, og bare 15 prosent og 2 prosent blant alle personer som er under risiko for uførepensjon. Men resultatene fra den logistiske

regresjonen har trolig sammenheng med den forholdsvis grove spesifikasjonen av variabelen sivilstand, og at regresjonsmodellen ikke tar hensyn til den samvariasjonen som rimeligvis er mellom alder og sivilstand.

Alle regresjonskoeffisientene er signifikante, selv på 1 %-nivå, jf. verdien av standardavvikene til parameterestimatene i siste kolonne i tabell 3.1. I Dahl (2005) presenteres også estimater som gjør det mulig å beregne sannsynlighetene for å bli uførepensjonert, gitt ulike verdier på de uavhengige variablene.

Boks 3

Følgende variable og variabelverdier inngår i den logistiske regresjonen:

Den avhengige variabelen (responsvariabelen): 0 = blir uførepensjonert i 2001
1 = blir ikke uførepensjonert i 2001.

Forklaringsvariablene:

- kjønn 0 = mann, 1 = kvinne
- alder = år. Alder pr. 31.12.2000
- utdanning 1 = videregående skole, 0 ellers. Utdanning pr. 1.10.2000
1 = universitet eller høyskole, 0 ellers. Utdanning pr. 1.10.2000
- sivilstand 0 = ugift eller gift, 1 = skilt/ separert eller enke/enkemann. Sivilstand pr. 1.1.2001
- arbeidssøking 0 = ikke arbeidssøker i perioden 1993-2000, 1 = arbeidssøker en eller flere ganger i perioden 1993-2000
- sosialhjelp 0 = mottar ikke sosialhjelp i perioden 1993-2000, 1 = mottar sosialhjelp en eller flere ganger i perioden 1993-2000.
- sykepengetilfelle_kortvarig 1 = mottar sykepenger i perioden 19930101-20011130, men ikke noe sykepengetilfelle med varighet på utover ½ år, 0 ellers
- sykepengetilfelle_langvarig 1 = mottar sykepenger i perioden 19930101-20011130, og minst ett sykepengetilfelle med varighet på utover ½ år, 0 ellers
- median_1993 0 = samlet inntekt lik eller lavere enn median for samlet inntekt i 1993 for alle personer under risiko for uførepensjon pr. 1.1.2001, 1 = samlet inntekt større enn median for samlet inntekt i 1993 for alle personer under risiko for uførepensjon pr. 1.1.2001
- yrkestilknytning 0 = ikke yrkestilknyttet i 1993 (yrkesinntekt mindre eller lik minstepensjon for enslig pensjonist), 1 = yrkestilknyttet i 1993 (yrkesinntekt større enn minstepensjon for enslig pensjonist).

4. Inntektssammensetningen

Som gjort rede for i kapittel 2, er gjennomsnittlig samlet inntekt lavere i alle årene 1993-2002 for de nye uførepensjonistene enn for personer som ikke blir uførepensjonert. Inntektsforskjellen er spesielt stor i de to siste årene før uførepensjonering, i pensjoneringsåret, 2001, og i året etter. Samlet inntekt består av inntekstpostene yrkesinntekt, kapitalinntekter og overføringer, og vi skal i det følgende sammenligne størrelsen på disse inntekstpostene for de nye uførepensjonistene og for gruppen av personer som er likt sammensatt etter kjønn, alder og utdanning som gruppen nye uførepensjonister.

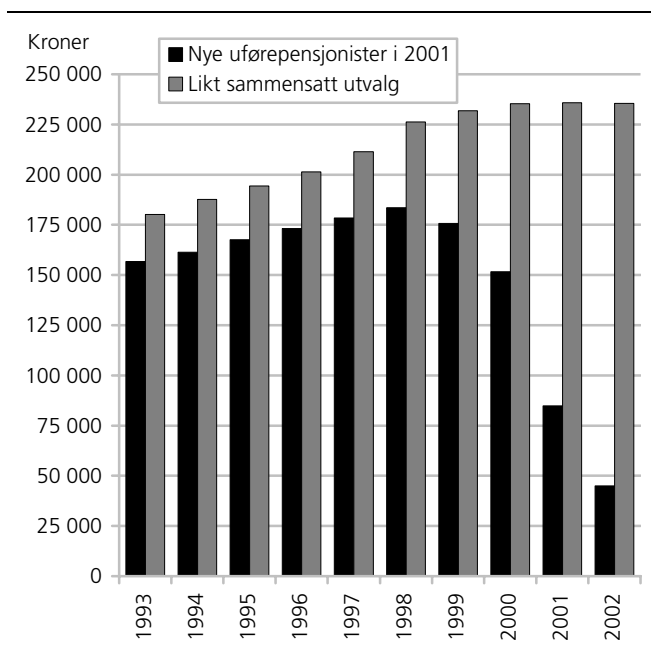
4.1. Yrkesinntekt, kapitalinntekter og overføringer

Yrkesinntekt

De nye uførepensjonistene har i hele perioden 1993-2002 lavere gjennomsnittlig yrkesinntekt enn personene i likt sammensatt utvalg. Yrkesinntekt omfatter lønnsinntekt og næringsinntekt. I første delen av denne perioden er inntektsforskjellene små, og de varierer fra 23 000 kroner i 1993 til 43 000 kroner i 1998, da yrkesinntekten for de nye uførepensjonistene når sitt høyeste nivå før en nedgang, og etter hvert kraftig nedgang i inntekten fram til uførepensjoneringen. Etter en økning i yrkesinntekten tidligere på 1990-tallet, har også gjennomsnittlig yrkesinntekt for personene i likt sammensatt utvalg flatet ut etter 1999. Dette kan være forklart ved at flere eldre personer i denne gruppen helt eller delvis forlater yrkeslivet for å bli AFP-pensjonist eller mottaker av tjenestepensjon eller privat pensjon, se figur 4.1 og vedleggstabellene 7 og 8.

Som det går fram av vedleggstabell 9, er andelen personer som har en yrkesinntekt forskjellig fra null nesten like høy for de nye uførepensjonistene som for personene i likt sammensatt utvalg, i hvert fall i de første årene etter 1993. For de som faktisk har en yrkesinntekt i disse årene er således forskjellene i gjennomsnittsinntekt yrkesinntekt mellom de to gruppene ikke vesentlig mindre enn det som er vist i figur 4.1.

Figur 4.1. Gjennomsnittlig yrkesinntekt pr. person. 1993-2002. Kroner

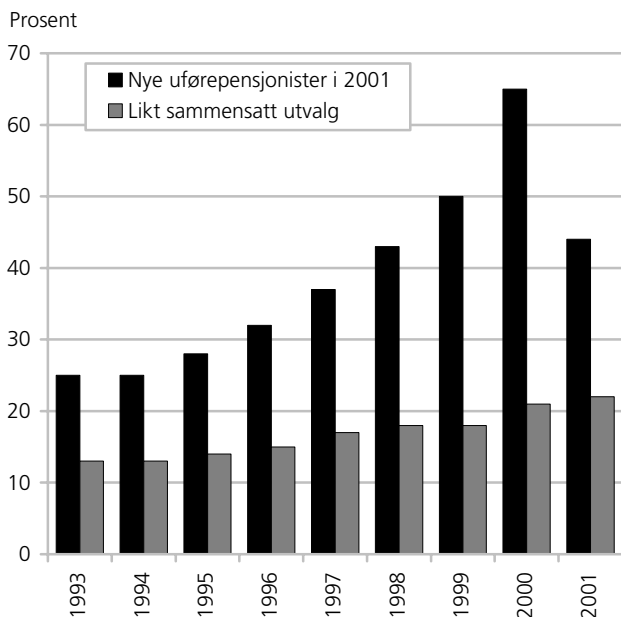
Sykepenges

Sykepenger er registrert som yrkesinntekt. Vi kjenner ikke størrelsen på gjennomsnittlige sykepenger pr. person, men figur 4.2 viser andelen personer som mottar sykepenger i årene 1993-2001. Mottak av sykepenger er registrert dersom personene mottar slike ytelser i løpet av året, og i mange tilfeller kan derfor sykepengemottaket ha vart bare i deler av året, mens personen kanskje har en reell arbeidsinntekt for andre deler av året. Som sykepenger er regnet sykepenger som arbeidstaker eller selvstendig næringsdrivende. Sykepenger i forbindelse med barns sykdom, arbeidsledighet etc. er ikke inkludert.

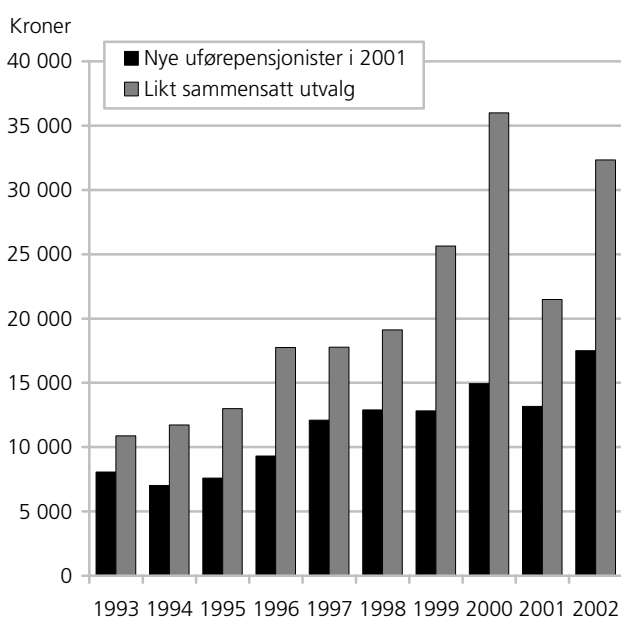
Etter 1994 og fram til året før uførepensjoneringen har det vært en økning i andelen personer som mottar sykepenger både blant de nye uførepensjonistene og blant personene i likt sammensatt utvalg. Etter 1994 har det også vært en generell økning i sykefraværet (NOU 2000:27). Andelen personer som mottar sykepenger er rimeligvis mye høyere for de nye

uførepensjonistene enn for personene i likt sammensatt utvalg. Dette gjelder spesielt i de seneste årene før uførepensjoneringen. I 2000 mottar nesten to av tre av de personene som blir uførepensjonert i 2001 sykepenger. For personene i likt sammensatt utvalg mottar en av fem personer sykepenger i 2000, figur 4.2. Yrkesinntekten, se figur 4.1, har således et mye større innslag av sykepenger blant de nye uførepensjonistene enn blant personene i likt sammensatt utvalg.

Figur 4.2. Personer som mottar sykepenger. 1993-2002. Prosent

Figur 4.3. Gjennomsnittlige kapitalinntekter pr. person. 1993-2002. Kroner

I alle årene 1993-1998 utgjør yrkesinntekten for de nye uførepensjonistene i 2001 over 80 prosent av samlet inntekt. Først i de to siste årene før pensjonering (1999-2000) er det en markant nedgang i denne inntektsandelen, og andelen er enda mindre i pensjoneringsåret og året etter, henholdsvis 39 prosent og 21 prosent, se figur 4.5 og vedleggstabell 7. For personene i likt sammensatt utvalg er yrkesinntekten den dominerende inntektsposten, og i årene 1993-1999 utgjør yrkesinntekten for personene i dette utvalget over 80 prosent av samlet inntekt, og i noen år nærmere 90 prosent, mens det fra 1999-2002 er en forholdsvis beskjeden nedgang i denne andelen, se figur 4.6 og vedleggstabell 8.

Kapitalinntekter

I hele perioden 1993-2002 er gjennomsnittlige kapitalinntekter lavere for de nye uførepensjonistene enn for personene i likt sammensatt utvalg. Kapitalinntekter omfatter brutto renteinntekter, aksjeutbytte, realisasjonsgevinster etc.

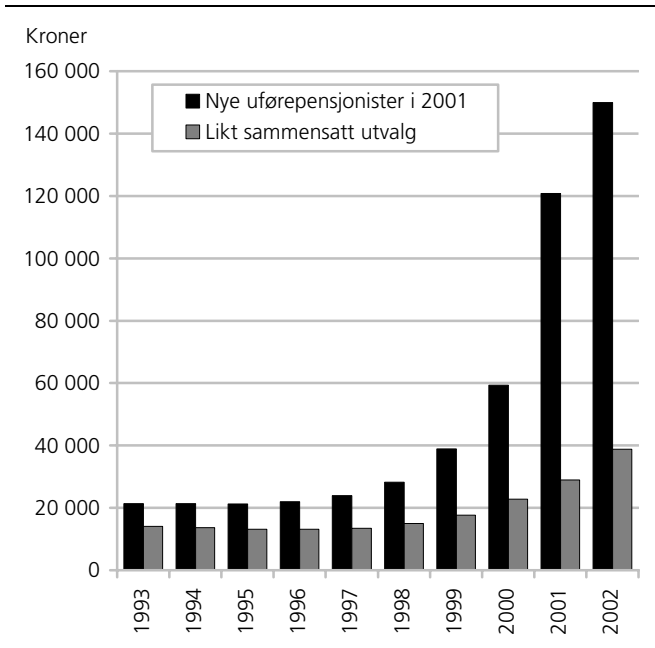
Med unntak for 2001 da det var generelt lave kapitalinntekter, se kapittel 2.1, har det også i de fleste årene vært en økning i kapitalinntektene for begge disse gruppene, se figur 4.3 og vedleggstabellene 7 og 8. Kapitalinntektene utgjør likevel en forholdsvis liten del av samlet inntekt. I 1993 utgjorde kapitalinntektene 4 prosent av samlet inntekt for de nye uførepensjonistene, og i 2002 8 prosent. For personene i likt sammensatt utvalg er de tilsvarende andelen henholdsvis 5 prosent i 1993 og 10 prosent i 2002.

Overføringer

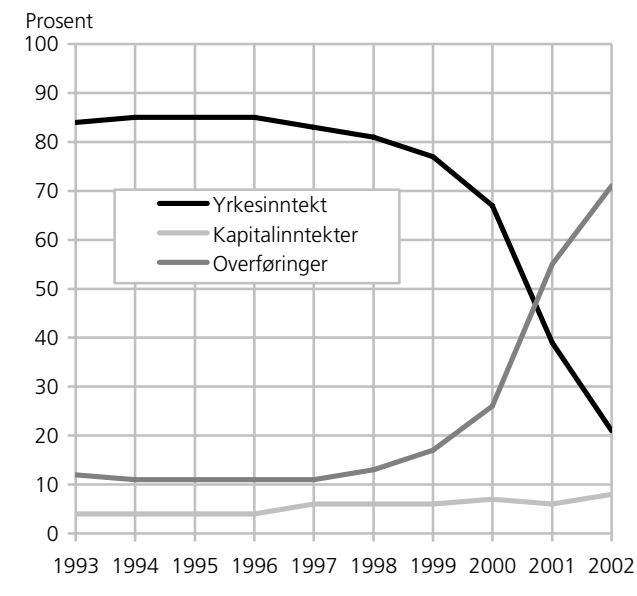
Overføringene omfatter ytelser fra folketrygden, tjenstepensjon, dagpenger, barnetrygd, bostøtte, sosialhjelp etc., og disse ytelsene betyr mye for personer som blir uførepensjonert. I hele perioden 1993-2002 er gjennomsnittlige overføringer høyere for de nye uførepensjonistene enn for personene i likt sammensatt utvalg. Det er imidlertid først i de par seneste årene før uførepensjonering, i pensjoneringsåret og i året etter at det skjer en kraftig økning i overføringene til de personene som blir uførepensjonert.

Overføringene til de nye uførepensjonistene øker fra 39 000 kroner i 1999 til 121 000 i pensjoneringsåret, 2001, og til 150 000 i 2002, se figur 4.4 og vedleggstabell 7. For personene i likt sammensatt utvalg har det vært liten eller ingen endring i størrelsen på overføringene, se figur 4.4 og vedleggstabell 8. Bare helt i slutten av perioden 1993-2002 er det en liten økning i overføringene til denne gruppen, og som nevnt tidligere, kan denne økningen ha sammenheng med at det i disse årene skjer en annen pensjonering enn uførepensjonering for de eldste personene i denne gruppen.

Figur 4.4. Gjennomsnittlige overføringer pr. person. 1993-2002. Kroner

Figur 4.5. Yrkesinntekt, kapitalinntekter og overføringer som andel av samlet inntekt. Nye uførepensjonister i 2001. 1993-2002. Prosent

Fra og med 1999 utgjør overføringene en sterkt økende del av samlet inntekt for de nye uførepensjonistene, fra 17 prosent i 1999 til 55 prosent i pensjoneringsåret, 2001, og til 71 prosent i 2002. I 1993-1998 er overføringene små, og bare 11-13 prosent av samlet inntekt er overføringer i disse årene, se figur 4.5 og vedleggstabell 7. Overføringenes andel av samlet inntekt har omtrent ikke endret seg over årene 1993-1999 for personene i likt sammensatt utvalg, og i alle disse årene utgjør overføringene beskjedne 6-7 prosent av samlet inntekt. Etter 1999 har andelen økt noe for denne gruppen, og i 2002 utgjør overføringene 13

prosent av samlet inntekt for personene i likt sammensatt utvalg, se figur 4.6 og vedleggstabell 8. I kapittel 4.2 har vi sett nærmere på noen av de inntektspostene som inngår i overføringene.

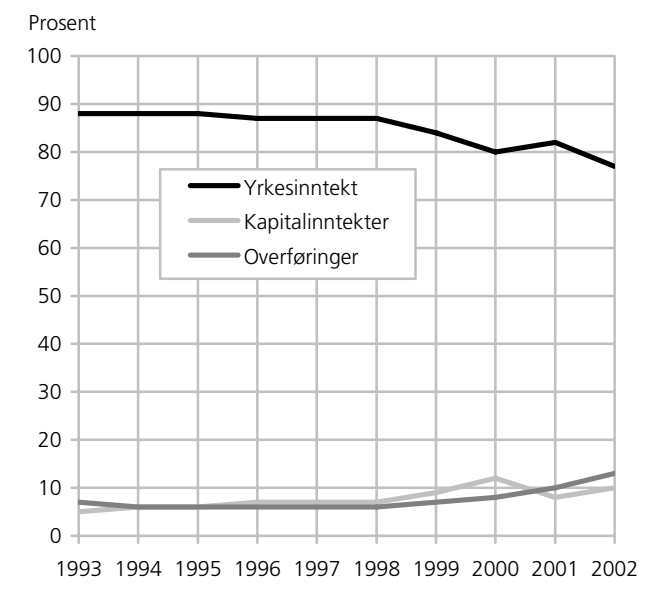
Kjønn, alder og utdanning

Gjennomsnittlig yrkesinntekt pr. person i grupper for kjønn, alder og utdanning, se figur 4.7, utvikler seg omtrent på samme måte som gjennomsnittlig yrkesinntekt for alle nye uførepensjonister i 2001, se figur 4.1. I alle gruppene er yrkesinntekten høyest i 1998, og den avtar så sterkt mot pensjoneringsåret. Figuren viser også at menn og personer med høy utdanning har høy yrkesinntekt, mens kvinner, yngre personer og personer med lav utdanning har forholdsvis lav yrkesinntekt.

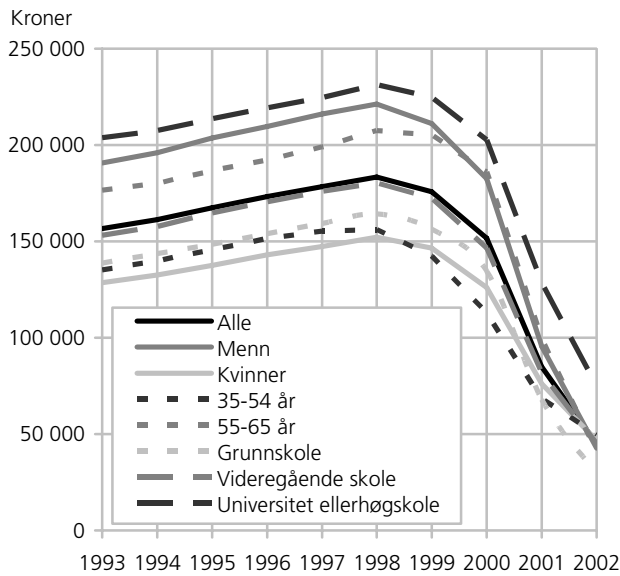
Som vi har sett tidligere utgjør overføringene en stor inntektspost for de nye uførepensjonistene, spesielt i årene rett før uførepensjoneringen, i pensjoneringsåret og i året etter. Figur 4.8 viser at menn og personer med høy utdanning har store overføringer etter pensjoneringen, og dette har sammenheng med relativt høye pensjoner for disse gruppene. I årene før pensjoneringen har yngre personer høyere overføringer enn eldre, men for øvrig er det små forskjeller i størrelsen på overføringen mellom de ulike gruppene.

Vi viser for øvrig til vedleggstabellene 12-21. I disse tabellene er samlet inntekt nedbrutt på noen underposter for yrkesinntekt, kapitalinntekter og overføringer. Det er også gitt separate tall for menn og kvinner.

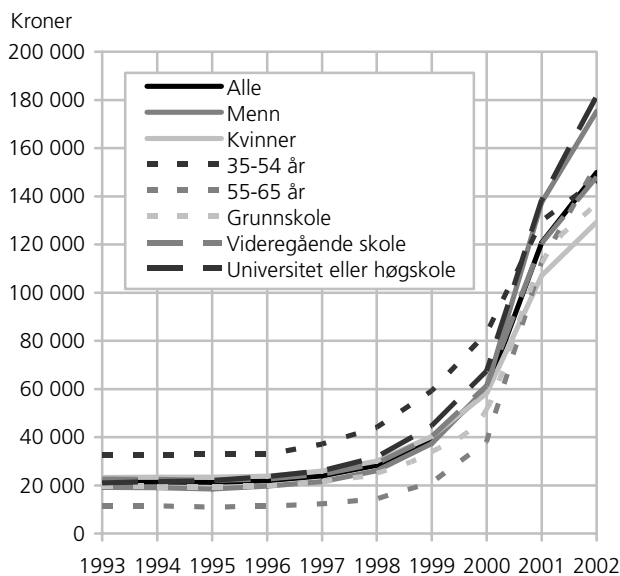
Figur 4.6. Yrkesinntekt, kapitalinntekter og overføringer som andel av samlet inntekt. Likt sammensatt utvalg. 1993-2002. Prosent

Figur 4.7. Gjennomsnittlig yrkesinntekt pr. person for nye uførepensjonister i 2001 i grupper for kjønn, alder og utdanningsnivå. 1993-2002. Kroner

Figur 4.8. Gjennomsnittlige overføringer pr. person for nye uførepensjonister i 2001 i grupper for kjønn, alder og utdanningsnivå. 1993-2002. Kroner

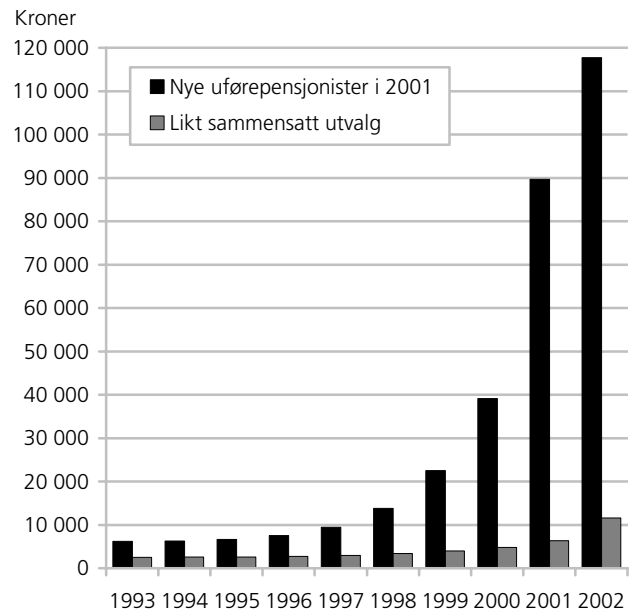

4.2. Nærmere om overføringene

Folketrygdytelse, i alt

Personer som blir uførepensjonert mottar ganske store ytelse fra folketrygden, spesielt fra og med de par seneste årene før uførepensjoneringen. I 1999, det vil si to år før pensjoneringen, mottok de nye uførepensjonistene i 2001 i gjennomsnitt 23 000 kroner i ytelse fra folketrygden. Folketrygdytelsene for denne gruppen er sterkt økende, til et gjennomsnittlig beløp på 90 000 kroner i pensjoneringsåret, og 118 000 kroner i første året etter pensjoneringen. I forhold til dette mottar personene i likt sammensatt utvalg små folketrygdytelse, men det skjer en liten økning i

Figur 4.9. Gjennomsnittlige folketrygdytelse pr. person. 1993-2002. Kroner

folketrygdytelsene for denne gruppen i de siste årene i perioden 1993-2002, se figur 4.9 og vedleggstabell 22. Folketrygdytelsene omfatter rehabiliterings- og attføringspenger, og eventuelle pensjonsytelser som etterlattepensjon og overgangsstønad. I pensjoneringsåret og året etter er likevel uførepensjonen den klar største folketrygdytelse for de personene som blir uførepensjonert.

For de nye uførepensjonistene i 2001 utgjør folketrygdytelsene i 1999 nær 60 prosent av de totale overføringene, og andelen øker til 74 prosent i 2001, og nær 80 prosent i 2002. For personene i likt sammensatt utvalg er de tilsvarende andelen bare vel 20 prosent både i 1999 og 2001, og 30 prosent i 2002, se figur 4.10.

Vi har ikke opplysninger om alle ytelsene fra folketrygden, men nedenfor ser vi nærmere på forekomstene av rehabiliteringspenger og attføringspenger.

Medisinsk rehabilitering

Rehabiliteringspenger ytes vanligvis etter utløpet av sykepengeperioden på ett år, dersom arbeidsevnen er nedsatt med minst halvparten på grunn av sykdom skade eller lyte, og personen får aktiv behandling med utsikt til bedring av arbeidsevnen. Tidsbegrenset aktivisering og arbeidstrening hos arbeidsgiveren er likestilt med behandling.

For de som blir uførepensjonert i 2001 er medisinsk rehabilitering mer vanlig i de to seneste årene før uførepensjoneringen enn i tidligere år. I 1999 mottar en av fem av disse personene rehabiliteringspenger, og i 2000 og 2001 er nesten en av tre av disse personene under medisinsk rehabilitering, se figur 4.11 og

vedleggstabell 23. Den relativt høye andelen personer med medisinsk rehabilitering også i pensjoneringsåret, 2001, kan tyde på at en del personer går direkte fra medisinsk rehabilitering og til uførepensjon, selv om enda flere personer synes å gå direkte fra sykepenger og til uførepensjon, se figur 4.2. Disse resultatene stemmer med resultatene i Dahl (2005) hvor det er gitt informasjon om de mest typiske "karriereveiene" fram til uførepensjon.

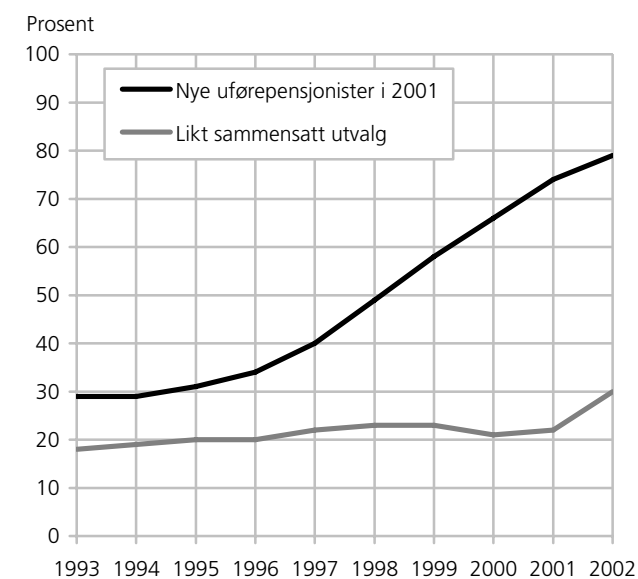
Medisinsk rehabilitering er ganske uvanlig for personene i likt sammensatt utvalg, men som vi har sett tidligere, er det også forholdsvis få personer i denne gruppen som mottar sykepenger i perioden 1993-2002.

Yrkesrettet attføring

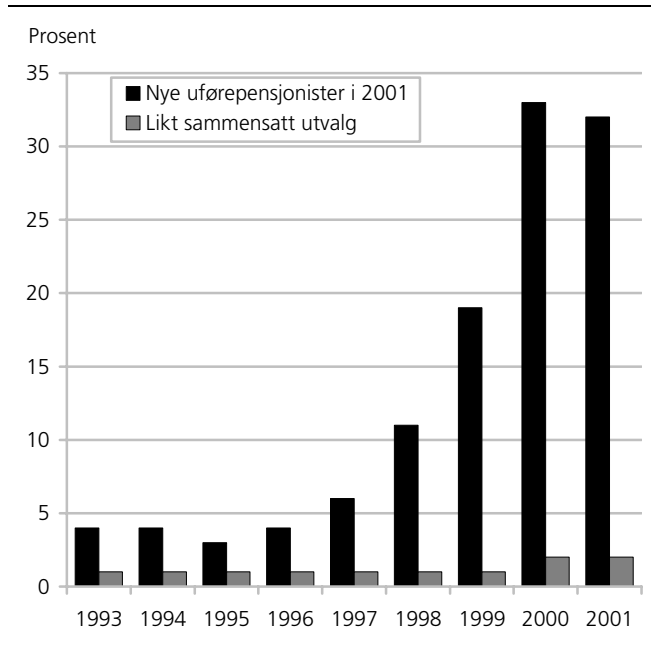
Som yrkesrettet attføring er regnet attføring hvor personen mottar attføringspenger fra folketrygden som stønad til livsopphold når personen på grunn av sykdom, skade etc. har tapt minst halvparten av sin evne til å utføre inntektsgivende arbeid eller fått innskrenkede muligheter til å velge yrke eller arbeidsplass. De mest vanlige attføringstiltakene for personer som mottar attføringspenger er ordinær skolegang og arbeidstrening.

Den yrkesrettede attføringen har et ganske beskjedent omfang, men for personer som blir uførepensjonert er det en liten økning i disse tilfellene i de seneste årene før pensjoneringen. I 1999 mottar 6 prosent av alle personer som blir uførepensjonert i 2001 attføringspenger, og i 2000 er andelen 8 prosent. I hvert av årene 1993-2002 mottar bare en prosent av personene i likt sammensatt utvalg attføringspenger, se figur 4.12. og vedleggstabell 23. Det er imidlertid grunn til å tro at yrkesrettet attføring er mer vanlig blant yngre personer enn de som er omhandlet her.

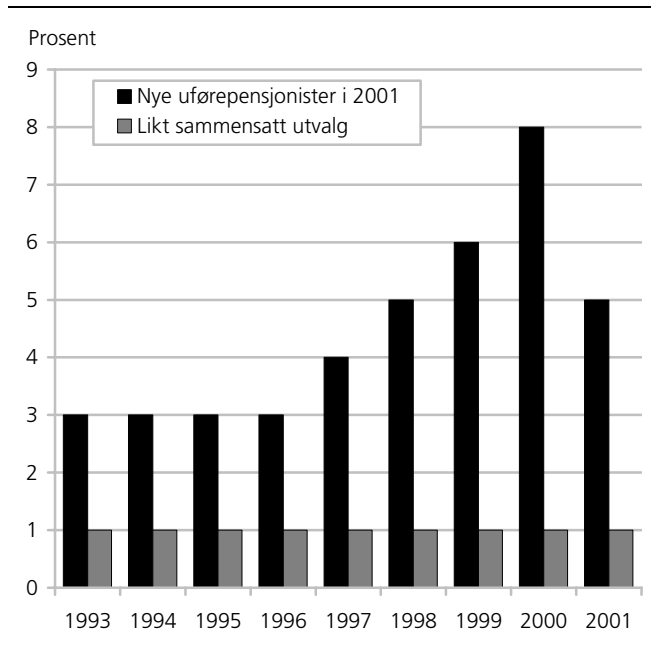
Figur 4.10. Gjennomsnittlige folketrygdytelselser som andel av gjennomsnittlige overføringer. 1993-2002. Prosent

Figur 4.11. Andel personer med medisinsk rehabilitering. 1993-2001. Prosent

Figur 4.12. Andel personer med yrkesrettet attføring. 1993-2001. Prosent

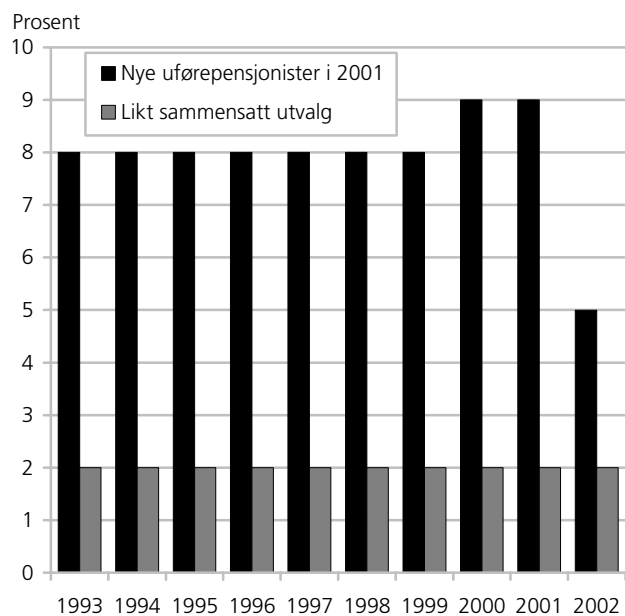
Sosialhjelp

Den statlige folketrygden er ikke bestandig tilstrekkelig for å sikre innbyggerne mot inntektsbortfall. I disse tilfellene kan personene bli tilstått sosialhjelp, som er en skjønnsbasert og behovsprøvd, kommunal ytelse.

I 2001 mottok knapt 3 prosent av befolkningen sosialhjelp (Statistisk sentralbyrå 2003b). For de nye uførepensjonistene i 2001 er sosialhjelpsandelen tre ganger så høy både i året før uførepensjoneringen og i pensjoneringsåret, se figur 4.13 og vedleggstabell 24.

For de nye uførepensjonistene er sosialhjelpsandelen også høy i perioden 1993-1999, omtrent fire ganger så høy som for personene i likt sammensatt utvalg, og dette kan tyde på at folketrygdytelsene og andre inntekter ikke i tilstrekkelig grad sikrer et rimelig utkomme for de personene som senere blir uførepensjonert.

Figur 4.13. Andel personer med sosialhjelp. 1993-2002. Prosent

5. Næringstilknytning og forventet arbeidstid

I de foregående kapitlene har vi sett at de som blir uførepensjonert i 2001 har lavere gjennomsnittlig yrkesinntekt og lavere gjennomsnittlig samlet inntekt i alle årene før pensjonering enn de som ikke blir pensjonert. For en registreringsperiode på åtte år før pensjonering, (1993-2000), gjelder disse inntektsforskjellene også i de tidligste årene av denne perioden.

Vi vet at personenes inntekter varierer sterkt med kjønn, alder og utdanning, men som vi har vist, er inntekten til de nye uførepensjonistene lavere enn inntekten til et utvalg av personer som er likt sammensatt etter kjønn, alder og utdanning som de personene som blir uførepensjonert. Er det da andre forhold som kan forklare de forholdsvis lave inntektene for personer som blir uførepensjonert? Det mest nærliggende er kanskje å tenke seg at de som blir uførepensjonert har arbeidet i typiske lavlønnsykker som er manuelt tunge og stressende yrker, og som kan føre til dårlig helse og uførepensjonering. Vi har dessverre ikke yrkesopplysninger, men i det følgende

ser vi på næringstilknytningen for personene som blir uførepensjonert.

Blant de vel 21 800 nye uførepensjonistene i 2001 har vi opplysninger om næring (Statistisk sentralbyrå 1983) for i alt 15 200 nye uførepensjonister, og disse utgjør 70 prosent av personene som er registrert som lønnstakere pr. 30.09.1993. Blant personene i likt sammensatt utvalg er tilsvarende opplysninger registrert for 16 100 personer eller 74 prosent av de vel 21 800 personene som inngår i utvalget.

Som vi ser av tabell 5.1 er de nye uførepensjonistene som var lønnstakere som yrkesaktive i 1993 litt hyppigere representert i næringsområdet undervisning, helse og andre sosialtjenester enn personene i likt sammensatt utvalg. Dette næringsområdet omfatter også en del typiske lavlønnsykker. På den annen side er de nye uførepensjonistene ikke sterkt representert i andre næringer som vi forbinder med forholdsvis lave lønninger, for eksempel varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet og industri.

Tabell 5.1. Sysselsatte lønnstakere etter næring pr. 30.09.1993. Antall personer og prosent

	Nye uførepensjonister i 2001		Likt sammensatt utvalg	
	Antall personer	Prosent	Antall personer	Prosent
Alle sysselsatte lønnstakere pr. 30.09.1993	¹ 15 232	100,0	² 16 119	100,0
1 Jordbruk, skogbruk, fiske og fangst	133	0,9	163	1,0
2 Oljeutvinnig og bergverksdrift	143	0,9	201	1,3
3 Industri	2 605	17,1	2 801	17,4
4 Kraft- og vannforsyning	145	1,0	187	1,2
5 Bygge- og anleggsvirksomhet	712	4,7	810	5,0
6 Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	2 426	15,9	2 663	16,5
7 Transport, lagring, post og telekommunikasjoner	1 346	8,8	1 352	8,4
8 Bank- og finansieringsvirksomhet, forsikringsvirksomhet, eiendomsdrift og foretningmessig tjenesteyting	926	6,1	1 253	7,8
9 Offentlig, sosial og privat tjenesteyting	6 796	44,6	6 689	41,5
Næring 9 fordelt på områder:				
91 Offentlig administrasjon, forsvar, politi og rettsvesen	1 177	7,7	1 375	8,5
92 Renovasjon og rengjøring	175	1,2	154	1,0
93 Undervisning, helse og andre sosialtjenester	5 054	33,2	4 742	29,4
94 Kulturell tjenesteyting, underholdning og sport	187	1,2	217	1,4
95 Personlig tjenesteyting	203	1,3	200	1,2
96 Internasjonale organisasjoners og utenlandske ambassaders virksomhet	-	-	1	0,0

¹ Uoppgitt på næring for 277 personer (1,8 prosent). Disse inngår ikke i tabellen.

² Uoppgitt på næring for 244 personer (1,5 prosent). Disse inngår ikke i tabellen.

Tabell 5.2. Sysselsatte lønnstakere etter forventet arbeidstid pr. 30.09.1993. Antall personer og prosent

	Nye uførepensjonister i 2001		Likt sammensatt utvalg	
	Antall personer	Prosent	Antall personer	Prosent
Alle sysselsatte lønnstakere pr. 30.09.1993	¹ 15 349	100,0	² 16 224	100,0
4-19 timer pr. uke	1 918	12,5	1 896	11,7
20-29 timer pr. uke	2 216	14,4	2 121	13,1
30 timer eller mer pr. uke	11 215	73,1	12 207	75,2

¹ Uoppgitt på forventet arbeidstid for 160 personer (1,0 prosent). Disse inngår ikke i tabellen.

² Uoppgitt på forventet arbeidstid for 139 personer (0,9 prosent). Disse inngår ikke i tabellen.

Tabell 5.2 viser at det heller ikke er noe sterkt innslag av deltidsarbeidende personer blant de personene som blir uførepensjonert, i hvert fall arbeidet disse personene nesten like ofte heltid i 1993 som personene i likt sammensatt utvalg.

Det er grunn til å understreke at tabellene 5.1 og 5.2 ikke gir et fullstendig bilde av næringstilknytning og forventet arbeidstid for lønnstakere. Tabellopplysningene bygger på registreringer i Arbeidstakerregisteret, men en del personer vil også kunne være yrkesaktive som lønnstakere uten å være registrert i dette registeret. I tillegg kommer at det blant de nye uførepensjonistene, så vel som blant personene i likt sammensatt utvalg, finnes en del personer som har vært/er selvstendig næringsdrivende.

Dersom vi legger opplysningene i tabellen 5.1 og 5.2 til grunn kan opplysningene tolkes dit hen at noen av de nye uførepensjonistene kommer fra næringer hvor det er forholdsvis mange lavlønnssyrker. Som vist kapittel 4.1, har de personene som blir uførepensjonert også forholdsvis lav yrkesinntekt i årene før pensjoneringen.

Men resultatene fra analysen indikerer også at det er en del andre forhold enn yrkestilknytning som påvirker om en person blir uførepensjonert eller ikke. Opplysninger som vi har gitt tidligere, tyder på at personenes totale økonomiske og sosiale situasjon er av betydning. Vi har sett i kapittel 3 at personer med lav samlet inntekt har større risiko for å bli uførepensjonert enn personer med høy inntekt. Sosialhjelp nyttes ofte som en indikator på vanskelige levekårsforhold, og i mange år før pensjonering er sosialhjelp langt mer vanlig blant de nye uførepensjonistene enn blant personene i likt sammensatt utvalg og generelt i befolkningen, se kapittel 4.2.

6. Personer med lav inntekt i de seneste årene før uførepensjoneringen

Kjønn, alder og utdanning

Knappt 6 500 personer, eller 30 prosent av de vel 21 800 nye uførepensjonistene i 2001 har hatt svært lav inntekt i alle de seneste åtte årene før uførepensjoneringen, tabell 6.1. For disse personene har samlet inntekt i alle årene vært lik eller lavere enn medianen for samlet inntekt for alle nye uførepensjonister, og medianinntekten, som altså er lik maksimumsinntekten for personene i denne lavinntektsgruppen, har variert fra 179 000 kroner i 1993 til 213 400 kroner i 2000.

Kvinner er sterkt overrepresentert blant personene i denne lavinntektsgruppen, og hele 77 prosent av personene med lav inntekt er kvinner. Det er også flere yngre personer og færre eldre personer i lavinntektsgruppen enn blant alle nye uførepensjonister. Personene som har lav inntekt i alle årene 1993-2000

har gjennomgående lav utdanning. Hele 40 prosent av disse har grunnskole som høyeste fullførte utdanning, og bare 6 prosent har utdanning på universitets- eller høghskolenivå, tabell 6.1.

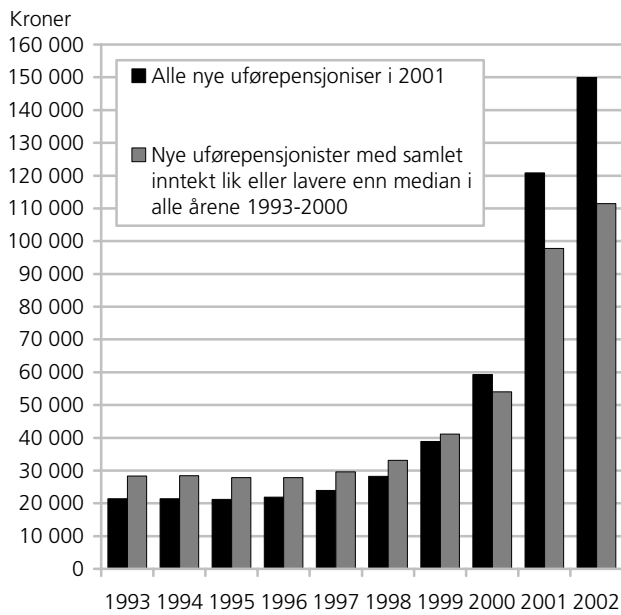
Overføringer og samlet inntekt

Denne svakstilte gruppen som har inntekt under medianinntekten i alle de seneste åtte årene før uførepensjoneringen, mottar årlig forholdsvis store overføringer. I årene 1993-1999 har gruppen høyere gjennomsnittlige overføringer enn gjennomsnittet for alle nye uførepensjonister, figur 6.1 og vedleggstabell 25. Overføringene er også økt betydelig i pensjoneringsåret, 2001, og i 2002, men siden denne gruppen må antas å ha forholdsvis lave pensjonsytelser er overføringene i disse årene lavere for denne gruppen enn for alle nye uførepensjonister.

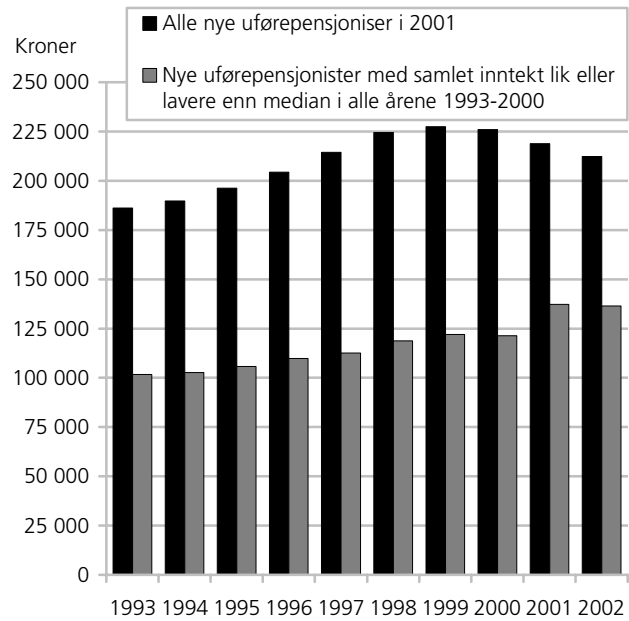
Tabell 6.1. Nye uførepensjonister i 2001, i alt, og nye uførepensjonister med samlet inntekt lik eller lavere enn medianen i alle årene 1993-2000. Antall personer og prosent

	Nye uførepensjonister i 2001			
	Alle		Med samlet inntekt lik eller lavere enn medianen i alle årene 1993-2000	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Alle	21 814	100	6 479	100
Menn	9 879	45	1 501	23
Kvinner	11 935	55	4 978	77
35-39 år	1 336	6	531	8
40-44 år	1 873	9	683	11
45-49 år	2 681	12	852	13
50-54 år	4 336	20	1 337	21
55-59 år	5 680	26	1 501	23
60-65 år	5 908	27	1 575	24
Grunnskole	6 665	30	2 590	40
Videregående skole	11 709	54	3 491	54
Universitet eller høghskole	3 440	16	398	6

Figur 6.1. Gjennomsnittlige overføringer pr. person. Nye uførepensjonister i 2001, i alt, og nye uførepensjonister med samlet inntekt lik eller lavere enn medianen i alle årene 1993-2000. Kroner

Figur 6.2. Gjennomsnittlig samlet inntekt pr. person. Nye uførepensjonister i 2001, i alt, og nye uførepensjonister med samlet inntekt lik eller lavere enn median i alle årene 1993-2000. Kroner

Den sterke økningen i overføringene i pensjoneringsåret og i året etter for gruppen med lav inntekt har ført til en økning i gjennomsnittlig samlet inntekt for gruppen i disse årene. Dette gjelder spesielt fra året før pensjoneringsåret, 2000, til pensjoneringsåret, 2001, se figur 6.2 og vedleggstabell 25. Fra 2000 til 2001 har yrkesinntekten gått ned for denne gruppen, men økningen i overføringene har mer enn veid opp for nedgangen i yrkesinntekten, og gjennomsnittlig samlet inntekt har økt. Som nevnt tidligere, må denne lavinntektsgruppen antas å ha lave pensjonsytelser, men til tross for dette er det trolig først og fremst disse ytelsene som har bidratt til denne standardhevingen. Sett over hele perioden 1993-2002 har imidlertid de nye uførepensjonistene i denne lavinntektsgruppen betydelig lavere gjennomsnittlig samlet inntekt enn alle nye uførepensjonister i 2001.

Referanser

Dahl, Grete (2005): *Uførepensjonisters bakgrunn*. Statistisk sentralbyrå, Notater 2005/16.

Hosmer, David W. og Stanley Lemeshow (2000): *Applied logistic regression*, John Wiley & Sons, Inc., New York, 2000.

NOU 2000:27: *Sykefravær og uførepensjonering*, Norges offentlige utredninger, Sosial- og helsedepartementet.

Rikstrygdeverket (2002): *Trygdestatistisk årbok 2002*.

Statistisk sentralbyrå (1982): *Om måling av ulikskap*. Rapporter 82/9.

Statistisk sentralbyrå (1983): *Standard for næringsgruppering, ISIC*. Standarder for norsk statistikk 2.

Statistisk sentralbyrå (2003): *Inntektsstatistikk for personer og familier 2001*. NOS D287.

Statistisk sentralbyrå (2003b): *Sosialhjelp, barnevern og familievern 2001*. NOS D250

Statistisk sentralbyrå (2004): *Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger 2002*, NOS D310.

Statistisk sentralbyrå (2005): *Lønnsstatistikk 2004*. NOS D 339

Statistisk sentralbyrå (2006): *Økonomi og levekår for ulike grupper, 2005*. Rapporter 2006/3.

Vedlegg A

Tabeller

Tabell A1. Gjennomsnittlig samlet inntekt pr. person. 1993-2002. Kroner

	Nye uførepensjonister i 2001	Likt sammensatt utvalg	Tilfeldig utvalg
1993	186 151	205 003	218 628
1994	189 735	213 074	225 397
1995	196 295	220 540	238 084
1996	204 398	232 382	248 411
1997	214 503	242 610	264 749
1998	224 571	260 379	284 447
1999	227 477	275 145	301 600
2000	225 888	294 174	321 074
2001	218 788	286 249	320 752
2002	212 363	306 607	349 245

Tabell A2. Endringer i gjennomsnittlig samlet inntekt pr. person pr. år og for angitte tidsperioder. Prosent

	Nye uførepensjonister i 2001	Likt sammensatt utvalg	Tilfeldig utvalg
1993-1994	1,9	3,9	3,1
1994-1995	3,5	3,5	5,6
1995-1996	4,1	5,4	4,3
1996-1997	4,9	4,4	6,6
1997-1998	4,7	7,3	7,4
1998-1999	1,3	5,7	6
1999-2000	-0,7	6,9	6,5
2000-2001	-3,1	-2,7	-0,1
2001-2002	-2,9	7,1	8,9
1993-2000	21,4	43,5	46,9
1993-2001	17,5	39,6	46,7
1993-2002	14,1	49,6	59,7

Tabell A3. Gjennomsnittlig samlet inntekt pr. person for nye uførepensjonister i 2001 i grupper for kjønn, alder og utdanningsnivå. 1993-2002. Kroner

	Alle	Menn	Kvinner	35-54 år	55-65 år	Grunnskole	Videregående skole	Universitet eller høyskole
1993	186 151	221 712	156 722	173 112	197 654	163 178	183 106	241 127
1994	189 735	225 938	159 768	177 433	200 586	167 290	187 357	241 440
1995	196 295	234 068	165 046	183 630	207 463	172 206	194 288	249 979
1996	204 398	243 175	172 306	191 576	215 707	178 820	202 033	262 116
1997	214 503	257 472	178 938	200 110	227 207	186 204	213 789	271 860
1998	224 571	268 028	188 605	209 279	238 057	195 346	222 831	287 215
1999	227 477	267 259	194 556	209 578	243 254	198 333	224 351	294 607
2000	225 888	264 934	193 568	208 066	241 615	195 031	223 386	294 190
2001	218 788	250 940	193 407	207 825	228 477	188 700	216 307	286 110
2002	212 363	239 230	190 488	211 210	213 382	177 157	210 308	288 201

Tabell A4. Gjennomsnittlig inntekt etter skatt pr. person. 1993-2002. Kroner

	Nye uførepensjonister i 2001	Likt sammensatt utvalg	Tilfeldig utvalg
1993	139 091	149 776	161 069
1994	139 843	153 494	162 841
1995	143 976	157 846	171 266
1996	149 137	165 565	176 922
1997	155 988	171 457	186 893
1998	163 998	184 385	201 037
1999	167 482	195 523	213 501
2000	169 276	210 264	227 684
2001	173 038	202 549	223 751
2002	173 526	221 687	249 462

Tabell A5. G-koeffisient for samlet inntekt. 1993-2002

	Nye uførepensjonister i 2001		Likt sammensatt utvalg		Tilfeldig utvalg	
	G-koeffisient	Standardavvik	G-koeffisient	Standardavvik	G-koeffisient	Standardavvik
1993	0,287	0,003	0,322	0,004	0,311	0,005
1994	0,284	0,003	0,328	0,005	0,301	0,003
1995	0,283	0,002	0,327	0,005	0,311	0,006
1996	0,284	0,003	0,328	0,006	0,306	0,004
1997	0,293	0,003	0,331	0,004	0,31	0,004
1998	0,29	0,003	0,332	0,005	0,311	0,005
1999	0,293	0,004	0,343	0,006	0,315	0,004
2000	0,295	0,003	0,361	0,009	0,33	0,005
2001	0,263	0,002	0,334	0,005	0,326	0,011
2002	0,271	0,005	0,352	0,006	0,339	0,005

Tabell A6. G-koeffisient for inntekt etter skatt. 1993-2002

	Nye uførepensjonister i 2001		Likt sammensatt utvalg		Tilfeldig utvalg	
	G-koeffisient	Standardavvik	G-koeffisient	Standardavvik	G-koeffisient	Standardavvik
1993	0,264	0,003	0,299	0,004	0,285	0,006
1994	0,259	0,003	0,304	0,006	0,271	0,003
1995	0,257	0,003	0,304	0,007	0,285	0,008
1996	0,257	0,003	0,305	0,008	0,277	0,004
1997	0,265	0,003	0,306	0,005	0,279	0,005
1998	0,265	0,004	0,31	0,006	0,286	0,006
1999	0,268	0,004	0,322	0,006	0,288	0,004
2000	0,265	0,003	0,341	0,012	0,305	0,007
2001	0,229	0,002	0,306	0,006	0,298	0,015
2002	0,245	0,008	0,331	0,008	0,319	0,007

Tabell A7. Gjennomsnittlig samlet inntekt, yrkesinntekt, kapitalinntekter og overføringer pr. person. Nye uførepensjonister i 2001. 1993-2002. Kroner og prosent

	Samlet inntekt. Kr	Yrkesinntekt. Kr	Kapitalinntekter. Kr	Overføringer. Kr
1993	186 151	156 693	8 068	21 390
1994	189 735	161 319	7 022	21 394
1995	196 295	167 493	7 586	21 217
1996	204 398	173 178	9 305	21 915
1997	214 503	178 483	12 094	23 926
1998	224 571	183 444	12 882	28 246
1999	227 477	175 747	12 830	38 900
2000	225 888	151 690	14 927	59 271
2001	218 788	84 812	13 176	120 800
2002	212 363	44 931	17 499	149 933
		<i>Prosent</i>		
1993	100	84	4	12
1994	100	85	4	11
1995	100	85	4	11
1996	100	85	4	11
1997	100	83	6	11
1998	100	81	6	13
1999	100	77	6	17
2000	100	67	7	26
2001	100	39	6	55
2002	100	21	8	71

Tabell A8. Gjennomsnittlig samlet inntekt, yrkesinntekt, kapitalinntekter og overføringer pr. person. Likt sammensatt utvalg. Kroner og prosent

	Samlet inntekt. Kr	Yrkesinntekt. Kr	Kapitalinntekter. Kr	Overføringer. Kr
1993	205 003	180 106	10 875	14 022
1994	213 074	187 723	11 723	13 628
1995	220 540	194 433	12 995	13 112
1996	232 382	201 448	17 754	13 180
1997	242 610	211 389	17 772	13 448
1998	260 379	226 289	19 123	14 967
1999	275 145	231 828	25 639	17 677
2000	294 174	235 385	35 999	22 790
2001	286 249	235 854	21 475	28 921
2002	306 607	235 496	32 326	38 785
	<i>Prosent</i>			
1993	100	88	5	7
1994	100	88	6	6
1995	100	88	6	6
1996	100	87	7	6
1997	100	87	7	6
1998	100	87	7	6
1999	100	84	9	7
2000	100	80	12	8
2001	100	82	8	10
2002	100	77	10	13

Tabell A9. Andel personer med yrkesinntekt forskjellig fra null og andel personer med sykepenger. 1993-2001. Prosent

	Nye uførepensjonister i 2001		Likt sammensatt utvalg	
	Andel med yrkesinntekt forskjellig fra null	Andel med sykepenger	Andel med yrkesinntekt forskjellig fra null	Andel med sykepenger
1993	92	25	94	13
1994	92	25	94	13
1995	92	28	94	14
1996	92	32	94	15
1997	91	37	94	17
1998	91	43	94	18
1999	89	50	93	18
2000	85	65	92	21
2001	77	44	91	22

Tabell A10. Gjennomsnittlig yrkesinntekt pr. person for nye uførepensjonister i 2001 i grupper for kjønn, alder og utdanningsnivå. 1993-2002. Kroner

	Alle	Menn	Kvinner	35-54 år	55-65 år	Grunnskole	Videregående skole	Universitet eller høyskole
1993	156 693	190 638	128 601	135 255	176 605	138 747	153 102	203 773
1994	161 319	196 081	132 546	139 985	180 136	143 738	157 810	207 434
1995	167 493	203 696	137 542	145 747	186 668	148 569	164 775	213 561
1996	173 178	209 581	143 050	151 535	192 267	153 979	170 598	219 243
1997	178 483	216 049	147 389	155 264	198 977	159 269	175 906	224 560
1998	183 444	221 322	152 095	156 157	207 508	164 292	180 258	231 472
1999	175 747	211 096	146 494	142 393	205 147	156 390	172 387	224 702
2000	151 690	182 624	126 085	112 804	186 007	134 559	146 447	202 731
2001	84 812	95 487	76 053	68 212	99 485	67 921	81 617	128 797
2002	44 931	42 737	46 718	49 788	40 640	29 335	45 032	75 056

Tabell A11. Gjennomsnittlige overføringer pr. person for nye uførepensjonister i 2001 i grupper for kjønn, alder og utdanningsnivå. 1993-2002. Kroner

	Alle	Menn	Kvinner	35-54 år	55-65 år	Grunnskole	Videregående skole	Universitet eller høyskole
1993	21 390	19 084	23 298	32 493	11 595	19 617	22 525	20 963
1994	21 394	19 010	23 367	32 653	11 464	19 338	22 521	21 545
1995	21 217	18 530	23 439	32 811	10 993	19 341	22 095	21 863
1996	21 915	19 655	23 786	32 881	11 361	19 769	22 638	23 616
1997	23 926	21 525	25 914	37 094	12 303	21 594	24 618	26 096
1998	28 246	26 072	30 045	44 015	14 339	24 985	29 074	31 751
1999	38 900	37 283	40 238	59 119	21 077	33 854	40 102	44 586
2000	59 271	60 535	58 225	83 333	38 037	51 563	61 273	67 389
2001	120 800	137 538	107 066	129 766	112 875	112 291	120 499	138 464
2002	149 933	175 290	129 287	146 399	153 056	137 107	148 002	181 617

Tabell A12. Inntektsregnskap. Nye uførepensjonister i 2001. Menn og kvinner. 1993. Kroner og prosent. G-koeffisient

	Gjennomsnittlig inntekt. 1993					
	Alle		Menn		Kvinner	
	Kroner	Prosent	Kroner	Prosent	Kroner	Prosent
Yrkesinntekt	156 693	84	190 638	86	128 601	82
Lønnsinntekt	138 259	74	159 905	72	120 346	77
Netto næringsinntekter	18 434	10	30 733	14	8 255	5
+ Kapitalinntekter	8 068	4	11 990	5	4 823	3
Brutto renteinntekter	3 648	2	4 620	2	2 845	2
Andre kapitalinntekter	4 420	2	7 370	3	1 978	1
+ Overføringer	21 390	11	19 084	9	23 298	15
Folketrygdytelse	6 220	3	5 845	3	6 531	4
Dagpenger	5 696	3	7 867	4	3 899	2
Tjenestepensjon	874	0	418	0	1 251	1
Andre overføringer	8 600	5	4 954	2	11 617	7
= Samlet inntekt	186 151	100	221 712	100	156 722	100
- Skatt og negative overføringer	47 060		59 914		36 423	
= Inntekt etter skatt	139 091		161 798		120 299	
	Ulikhetskoeffisient					
	Alle		Menn		Kvinner	
	Koeff.	St.avvik	Koeff.	St.avvik	Koeff.	St.avvik
Samlet inntekt:						
G-koeffisient	0,287	0,003	0,276	0,004	0,269	0,003
Tallet på personer ¹	21 790		9 867		11 923	

¹ Personer som ikke har matchet mot innteksregisteret i de enkelte årene, inngår ikke.

Tabell A13. Inntektsregnskap. Nye uførepensjonister i 2001. Menn og kvinner. 1994. Kroner og prosent. G-koeffisient

	Gjennomsnittlig inntekt. 1994					
	Alle		Menn		Kvinner	
	Kroner	Prosent	Kroner	Prosent	Kroner	Prosent
Yrkesinntekt	161 319	85	196 081	87	132 546	83
Lønnsinntekt	142 133	75	163 789	72	124 208	78
Netto næringsinntekter	19 186	10	32 292	14	8 338	5
+ Kapitalinntekter	7 022	4	10 847	5	3 855	2
Brutto renteinntekter	2 355	1	2 979	1	1 840	1
Andre kapitalinntekter	4 667	2	7 868	3	2 015	1
+ Overføringer	21 394	11	19 010	8	23 367	15
Folketrygdytelse	6 308	3	6 019	3	6 548	4
Dagpenger	5 412	3	7 267	3	3 876	2
Tjenestepensjon	991	1	487	0	1 408	1
Andre overføringer	8 683	5	5 237	2	11 535	7
= Samlet inntekt	189 735	100	225 938	100	159 768	100
- Skatt og negative overføringer	49 892		63 871		38 321	
= Inntekt etter skatt	139 843		162 067		121 448	
	Ulikhetskoeffisient					
	Alle		Menn		Kvinner	
	Koeff.	St.avvik	Koeff.	St.avvik	Koeff.	St.avvik
Samlet inntekt:						
G-koeffisient	0,284	0,003	0,273	0,004	0,265	0,003
Tallet på personer ¹	21 792		9 869		11 923	

¹ Se note 1, tabell A15.

Tabell A14. Inntektsregnskap. Nye uførepensjonister i 2001. Menn og kvinner. 1995. Kroner og prosent. G-koeffisient

	Gjennomsnittlig inntekt. 1995					
	Alle		Menn		Kvinner	
	Kroner	Prosent	Kroner	Prosent	Kroner	Prosent
Yrkesinntekt	167 493	85	203 696	87	137 542	83
Lønnsinntekt	147 274	75	169 531	72	128 861	78
Netto næringsinntekter	20 219	10	34 165	15	8 681	5
+ Kapitalinntekter	7 586	4	11 841	5	4 065	2
Brutto renteinntekter	2 714	1	3 539	2	2 032	1
Andre kapitalinntekter	4 872	2	8 302	4	2 033	1
+ Overføringer	21 217	11	18 530	8	23 439	14
Folketrygdytelse	6 633	3	6 371	3	6 851	4
Dagpenger	4 935	3	6 371	3	3 747	2
Tjenestepensjon	1 201	1	649	0	1 658	1
Andre overføringer	8 448	4	5 139	2	11 183	7
= Samlet inntekt	196 295	100	234 068	100	165 046	100
- Skatt og negative overføringer	52 319		66 972		40 197	
= Inntekt etter skatt	143 976		167 096		124 849	
	Ulikhetskoeffisient					
	Alle		Menn		Kvinner	
	Koeff.	St.avvik	Koeff.	St.avvik	Koeff.	St.avvik
Samlet inntekt:						
G-koeffisient	0,283	0,002	0,273	0,004	0,262	0,003
Tallet på personer ¹	21 787		9 864		11 923	

¹ Se note 1, tabell A15.

Tabell A15. Innteksregnskap. Nye uførepensjonister i 2001. Menn og kvinner. 1996. Kroner og prosent. G-koeffisient

	Gjennomsnittlig inntekt. 1996					
	Alle		Menn		Kvinner	
	Kroner	Prosent	Kroner	Prosent	Kroner	Prosent
Yrkesinntekt	173 178	85	209 581	86	143 050	83
Lønnsinntekt	153 909	75	176 485	73	135 226	78
Netto næringsinntekter	19 268	10	33 097	14	7 824	5
+ Kapitalinntekter	9 305	5	13 938	6	5 470	3
Brutto renteinntekter	2 625	1	3 253	1	2 105	1
Andre kapitalinntekter	6 680	3	10 685	4	3 365	2
+ Overføringer	21 915	11	19 655	8	23 786	14
Folketrygdytelse	7 526	4	7 315	3	7 701	4
Dagpenger	4 333	2	5 512	2	3 358	2
Tjenestepensjon	1 707	1	977	0	2 311	1
Andre overføringer	8 349	4	5 851	2	10 416	6
= Samlet inntekt	204 398	100	243 175	100	172 306	100
- Skatt og negative overføringer	55 261		70 239		42 865	
= Inntekt etter skatt	149 137		172 936		129 440	
	Ulikhetskoeffisient					
	Alle		Menn		Kvinner	
	Koeff.	St.avvik	Koeff.	St.avvik	Koeff.	St.avvik
Samlet inntekt:						
G-koeffisient	0,284	0,003	0,277	0,004	0,261	0,003
Tallet på personer ¹	21 796		9 870		11 926	

¹ Se note 1, tabell A15.

Tabell A16. Innteksregnskap. Nye uførepensjonister i 2001. Menn og kvinner. 1997. Kroner og prosent G-koeffisient

	Gjennomsnittlig inntekt. 1997					
	Alle		Menn		Kvinner	
	Kroner	Prosent	Kroner	Prosent	Kroner	Prosent
Yrkesinntekt	178 483	83	216 049	84	147 389	82
Lønnsinntekt	158 753	74	182 159	71	139 380	78
Netto næringsinntekter	19 730	9	33 890	13	8 009	4
+ Kapitalinntekter	12 094	6	19 898	8	5 635	3
Brutto renteinntekter	2 050	1	2 544	1	1 642	1
Andre kapitalinntekter	10 044	5	17 354	7	3 993	2
+ Overføringer	23 926	11	21 525	8	25 914	14
Folketrygdytelse	9 453	4	9 289	4	9 588	5
Dagpenger	3 931	2	4 778	2	3 230	2
Tjenestepensjon	2 237	1	1 400	1	2 929	2
Andre overføringer	8 305	4	6 058	2	10 167	6
= Samlet inntekt	214 503	100	257 472	100	178 938	100
- Skatt og negative overføringer	58 515		74 755		45 074	
= Inntekt etter skatt	155 988		182 717		133 864	
	Ulikhetskoeffisient					
	Alle		Menn		Kvinner	
	Koeff.	St.avvik	Koeff.	St.avvik	Koeff.	St.avvik
Samlet inntekt:						
G-koeffisient	0,293	0,003	0,292	0,006	0,262	0,003
Tallet på personer ¹	21 788		9 867		11 921	

¹ Se note 1, tabell A15.

Tabell A17. Inntektsregnskap. Nye uførepensjonister i 2001. Menn og kvinner. 1998. Kroner og prosent. G-koeffisient

	Gjennomsnittlig inntekt. 1998					
	Alle		Menn		Kvinner	
	Kroner	Prosent	Kroner	Prosent	Kroner	Prosent
Yrkesinntekt	183 444	82	221 322	83	152 095	81
Lønnsinntekt	163 529	73	187 315	70	143 843	76
Netto næringsinntekter	19 915	9	34 006	13	8 252	4
+ Kapitalinntekter	12 882	6	20 634	8	6 465	3
Brutto renteinntekter	3 147	1	3 893	1	2 530	1
Andre kapitalinntekter	9 735	4	16 741	6	3 935	2
+ Overføringer	28 246	13	26 072	10	30 045	16
Folketrygdytelse	13 798	6	13 668	5	13 906	7
Dagpenger	2 958	1	3 732	1	2 318	1
Tjenestepensjon	3 493	2	2 548	1	4 274	2
Andre overføringer	7 997	4	6 124	2	9 547	5
= Samlet inntekt	224 571	100	268 028	100	188 605	100
- Skatt og negative overføringer	60 573		76 309		47 549	
= Inntekt etter skatt	163 998		191 719		141 056	
	Ulikhetskoeffisient					
	Alle		Menn		Kvinner	
	Koeff.	St.avvik	Koeff.	St.avvik	Koeff.	St.avvik
Samlet inntekt:						
G-koeffisient	0,290	0,003	0,290	0,006	0,261	0,003
Tallet på personer ¹	21 787		9 866		11 921	

¹ Se note 1, tabell A15.**Tabell A18. Inntektsregnskap. Nye uførepensjonister i 2001. Menn og kvinner. 1999. Kroner og prosent. G-koeffisient**

	Gjennomsnittlig inntekt. 1999					
	Alle		Menn		Kvinner	
	Kroner	Prosent	Kroner	Prosent	Kroner	Prosent
Yrkesinntekt	175 747	77	211 096	79	146 494	75
Lønnsinntekt	157 999	69	180 532	68	139 352	72
Netto næringsinntekter	17 748	8	30 565	11	7 142	4
+ Kapitalinntekter	12 830	6	18 880	7	7 824	4
Brutto renteinntekter	4 443	2	5 468	2	3 594	2
Andre kapitalinntekter	8 387	4	13 412	5	4 230	2
+ Overføringer	38 900	17	37 283	14	40 238	21
Folketrygdytelse	22 525	10	23 005	9	22 128	11
Dagpenger	2 795	1	3 873	1	1 903	1
Tjenestepensjon	5 721	3	4 400	2	6 814	4
Andre overføringer	7 859	3	6 005	2	9 393	5
= Samlet inntekt	227 477	100	267 259	100	194 556	100
- Skatt og negative overføringer	59 995		74 403		48 072	
= Inntekt etter skatt	167 482		192 856		146 485	
	Ulikhetskoeffisient					
	Alle		Menn		Kvinner	
	Koeff.	St.avvik	Koeff.	St.avvik	Koeff.	St.avvik
Samlet inntekt:						
G-koeffisient	0,293	0,004	0,296	0,006	0,265	0,004
Tallet på personer ¹	21 795		9 869		11 926	

¹ Se note 1, tabell A15.

Tabell A19. Inntektsregnskap. Nye uførepensjonister i 2001. Menn og kvinner. 2000. Kroner og prosent. G-koeffisient

	Gjennomsnittlig inntekt. 2000					
	Alle		Menn		Kvinner	
	Kroner	Prosent	Kroner	Prosent	Kroner	Prosent
Yrkesinntekt	151 690	67	182 624	69	126 085	65
Lønnsinntekt	136 357	60	155 951	59	120 138	62
Netto næringsinntekter	15 334	7	26 674	10	5 947	3
+ Kapitalinntekter	14 927	7	21 775	8	9 259	5
Brutto renteinntekter	5 057	2	6 118	2	4 179	2
Andre kapitalinntekter	9 870	4	15 657	6	5 080	3
+ Overføringer	59 271	26	60 535	23	58 225	30
Folketrygdytelse	39 095	17	42 442	16	36 324	19
Dagpenger	1 594	1	2 301	1	1 010	1
Tjenestepensjon	9 931	4	8 414	3	11 186	6
Andre overføringer	8 651	4	7 378	3	9 705	5
= Samlet inntekt	225 888	100	264 934	100	193 568	100
- Skatt og negative overføringer	56 612		70 410		45 192	
= Inntekt etter skatt	169 276		194 524		148 377	
	Ulikhetskoeffisient					
	Alle		Menn		Kvinner	
	Koeff.	St.avvik	Koeff.	St.avvik	Koeff.	St.avvik
Samlet inntekt:						
G-koeffisient	0,295	0,003	0,295	0,005	0,273	0,003
Tallet på personer ¹	21 814		9 879		11 935	

¹ Se note 1, tabell A15.

Tabell A20. Inntektsregnskap. Nye uførepensjonister i 2001. Menn og kvinner. 2001. Kroner og prosent G-koeffisient

	Gjennomsnittlig inntekt. 2001					
	Alle		Menn		Kvinner	
	Kroner	Prosent	Kroner	Prosent	Kroner	Prosent
Yrkesinntekt	84 812	39	95 487	38	76 053	40
Lønnsinntekt	77 043	35	81 953	33	73 015	38
Netto næringsinntekter	7 769	4	13 534	5	3 038	2
+ Kapitalinntekter	13 176	6	17 914	7	9 288	5
Brutto renteinntekter	7 820	4	9 338	4	6 574	3
Andre kapitalinntekter	5 356	2	8 576	3	2 714	1
+ Overføringer	120 800	55	137 538	55	107 066	56
Folketrygdytelse	89 685	41	106 773	43	75 665	39
Dagpenger	453	0	539	0	382	0
Tjenestepensjon	20 703	9	20 483	8	20 884	11
Andre overføringer	9 959	5	9 743	4	10 135	5
= Samlet inntekt	218 788	100	250 940	100	192 407	100
- Skatt og negative overføringer	45 749		55 277		37 932	
= Inntekt etter skatt	173 038		195 663		154 475	
	Ulikhetskoeffisient					
	Alle		Menn		Kvinner	
	Koeff.	St.avvik	Koeff.	St.avvik	Koeff.	St.avvik
Samlet inntekt:						
G-koeffisient	0,263	0,002	0,262	0,004	0,247	0,003
Tallet på personer ¹	21 440		9 663		11 777	

¹ Se note 1, tabell A15.

Tabell A21. Inntektsregnskap. Nye uførepensjonister i 2001. Menn og kvinner. 2002. G-koeffisient

	Gjennomsnittlig inntekt. 2002					
	Alle		Menn		Kvinner	
	Kroner	Prosent	Kroner	Prosent	Kroner	Prosent
Yrkesinntekt	44 931	21	42 737	18	46 718	25
Lønnsinntekt	39 909	19	33 809	14	44 876	24
Netto næringsinntekter	5 022	2	8 929	4	1 842	1
+ Kapitalinntekter	17 499	8	21 202	9	14 484	8
Brutto renteinntekter	9 691	5	11 695	5	8 060	4
Andre kapitalinntekter	7 808	4	9 507	4	6 424	3
+ Overføringer	149 933	71	175 290	73	129 287	68
Folketrygdytelse	117 706	55	143 224	60	96 929	51
Dagpenger	326	0	311	0	339	0
Tjenestepensjon	24 528	12	25 141	11	24 028	13
Andre overføringer	7 373	3	6 614	3	7 991	4
= Samlet inntekt	212 363	100	239 230	100	190 488	100
- Skatt og negative overføringer	38 837		45 595		33 335	
= Inntekt etter skatt	173 526		193 635		157 153	
	Ulikhetskoeffisient					
	Alle		Menn		Kvinner	
	Koeff.	St.avvik	Koeff.	St.avvik	Koeff.	St.avvik
Samlet inntekt:						
G-koeffisient	0,271	0,005	0,265	0,007	0,263	0,012
Tallet på personer ¹	20 974		9 413		11 561	

¹ Se note 1, tabell A15.

Tabell A22. Folketrygdytelse og overføringer. 1993-2002. Kroner og prosent

	Nye uførepensjonister i 2001			Likt sammensatt utvalg		
	Gjennomsnittlige folketrygdytelse. Kr	Gjennomsnittlige overføringer. Kr	Folketrygdytelse som andel av overføringer. Prosent	Gjennomsnittlige folketrygdytelse. Kr	Gjennomsnittlige overføringer. Kr	Folketrygdytelse som andel av overføringer. Prosent
1993	6 220	21 390	29	2 542	14 022	18
1994	6 308	21 394	29	2 578	13 628	19
1995	6 633	21 217	31	2 602	13 112	20
1996	7 526	21 915	34	2 697	13 180	20
1997	9 453	23 926	40	2 958	13 448	22
1998	13 798	28 246	49	3 427	14 967	23
1999	22 525	38 900	58	3 996	17 677	23
2000	39 095	59 271	66	4 802	22 790	21
2001	89 685	120 800	74	6 350	28 921	22
2002	117 706	149 933	79	11 598	38 785	30

Tabell A23. Andel personer med medisinsk rehabilitering og yrkesrettet attføring. 1993-2001. Prosent

	Nye uførepensjonister i 2001		Likt sammensatt utvalg	
	Medisinsk rehabilitering. Prosent	Yrkesrettet attføring. Prosent	Medisinsk rehabilitering. Prosent	Yrkesrettet attføring. Prosent
1993	4	3	1	1
1994	4	3	1	1
1995	3	3	1	1
1996	4	3	1	1
1997	6	4	1	1
1998	11	5	1	1
1999	19	6	1	1
2000	33	8	2	1
2001	32	5	2	1

Tabell A24. Andel personer med sosialhjelp, 1993-2002. Prosent

	Nye uførepensjonister i 2001	Likt sammensatt utvalg
1993	8	2
1994	8	2
1995	8	2
1996	8	2
1997	8	2
1998	8	2
1999	8	2
2000	9	2
2001	9	2
2002	5	2

Tabell A25. Gjennomsnittlig samlet inntekt, yrkesinntekt, kapitalinntekter og overføringer pr. person. Nye uførepensjonister i 2001 som har samlet inntekt lik eller lavere enn medianen i alle årene 1993-2000. 1993-2002. Kroner og prosent

	Samlet inntekt. Kr	Yrkesinntekt. Kr	Kapitalinntekter. Kr	Overføringer. Kr
1993	101 737	71 312	2 078	28 347
1994	102 720	72 815	1 472	28 433
1995	105 691	76 289	1 525	27 877
1996	109 762	80 054	1 862	27 847
1997	112 494	81 312	1 540	29 642
1998	118 668	83 429	2 127	33 112
1999	121 988	78 193	2 720	41 076
2000	121 365	64 201	3 112	54 053
2001	137 224	34 919	4 553	97 752
2002	136 444	19 750	5 236	111 457
		<i>Prosent</i>		
1993	100	70	2	28
1994	100	71	1	28
1995	100	72	2	26
1996	100	73	2	25
1997	100	72	1	27
1998	100	70	2	28
1999	100	64	2	34
2000	100	53	3	44
2001	100	26	3	71
2002	100	14	4	82

Tidligere utgitt på emneområdet*Previously issued on the subject***Norges offisielle statistikk (NOS)**

- D287: Inntektsstatistikk for personer og familier, 2001.
- D338: Inntektsstatistikk for personer og familier, 2002-2003.

Notater

- 2002/17: Rønningen, D og Fredriksen D.: Beskatningen av pensjonister.
- 2004/62: Dahl, G.: Trygd blant innvandrere 1992-2000.
- 2005/16: Dahl, G.: Uførepensjonisters bakgrunn.
- 2006/12: Lien, S og Sivertstøl, Ø.: Veier ut av langtidsmottak av sosialhjelp.

Rapporter (RAPP)

- 2002/20: Økonomi og levekår for ulike grupper trygdemottakere, 2001.
- 2006/3: Økonomi og levekår for ulike grupper, 2005.
- 2006/13: Langtidsmottakere av økonomisk sosialhjelp.
- 2006/40: Utviklingen i folketrygdens utgifter til sykepenger.

Statistiske analyser (SA)

- 81: Aleneboendes levekår.

Samfunnsspeilet

- 5-6/2006: Lien, S og Kleven, L.: Sosial trygghet: Fortsatt mange utenfor arbeidslivet.

De sist utgitte publikasjonene i serien Rapporter*Recent publications in the series Reports*

- 2006/30 B Hoem (ed.): The Norwegian Emission Inventory 2006. Documentation of methodologies for estimating emissions of greenhouse gases and long-range transboundary air pollutants. 2006. 195s. 260 kr inkl. mva. ISBN 82-537-7059-6
- 2006/31 A. Hurlen Foss og L. Solheim: Kvaliteten i Folke- og bolig tellingen 2001. 2006. 57s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-7062-6
- 2006/32 K.H. Alfsen, J.L. Hass, Hu Tao and Wu You: International experiences with "green GDP". 2006. 42s 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-7064-2
- 2006/33 S. Blom: Innvandreres bo- og flyttemønstre i Oslo rundt årtusenskiftet. 2006. 81s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-7066-9
- 2006/34 Å. Cappelen og G. Soland: Skattebaserte ordninger for å stimulere FoU i næringslivet. Noen internasjonale erfaringer. 41s. 155,- kr inkl. mva. ISBN 82-537-7070-7
- 2006/35 R. H. Kitterød og J. Lyngstad: Mest samvær blant ressurssterke fedre? Betydningen av inntekt og utdanning for samværsfedres kontakt med barna. 56s. 180,- kr inkl. mva. ISBN 82-537-7077-4
- 2006/36 A. Rolland: Brukertilfredshet med offentlig innkreving. Utredning for FAD og Innkrevingsutvalget. 29s. 155,- kr inkl. mva. ISBN 82-537-7079-0
- 2006/37 A. Snellingen Bye, T. Sandmo og G. Berge: Jordbruk og miljø. Resultatkontroll jordbruk 2006. 114s. 210,- kr inkl. mva. ISBN 82-537-7085-5
- 2006/38 B.K. Wold, A. Matovu, F. Jørve, C. Kizza, P. Nabukhonzo, E. Rauan, R. Johannessen and G. Iversen Moyo: Tracking Resource and Policy Impact in Uganda. Incorporating Millennium Development Goals & Indicators and Poverty Reduction Strategy Paper Monitoring Across Sectors. 99s. 180,- kr inkl. mva. ISBN 82-537-7087-1
- 2006/39 G. Daugstad: Grenseløs kjærlighet? Familieinnvandring og ekteskapsmønstre i det flerkulturelle Norge. 169 s. 260,- kr inkl. mva. ISBN 82-537-7095-2
- 2006/40 A. F. Bjørnstad og M. Solli: Utviklingen i folketrygdens utgifter til sykepenges. 36 s. 155,- kr inkl. mva. ISBN 82-537-7097-9
- 2006/41 M. Rønsen og T. Skarðhamar: Virkningen av Arbeids- og velferdsdirektoratets tiltakssatsing blant sosialhjelpsmottakere. En evaluering basert på data fra FD-Trygd. 54 s. 180,- kr inkl. mva. ISBN 82-537-7103-7
- 2006/42: B. Bjørlo: Bruk av plantevernmidler i jordbruket i 2005. 91s. 180,- kr inkl. mva. ISBN 82-537-7108-8
- 2006/43 B. Langset og L.S. Stambøl: Kommuneoverføringer som regionalpolitisk virkemiddel. 50 s. 180,- kr inkl. mva. ISBN 82-537-7113-4
- 2006/44 T. Åvitsland: Reductions in greenhouse gas emissions in Norway - calculations for the Low Emission Commission. 45 s. 155,- kr inkl. mva. 82-537-7117-7
- 2007/1 K.R. Tronstad (red.): Fordelingen av økonomiske ressurser mellom kvinner og menn. Inntekt, sysselsetting og tidsbruk. 70 s. 180,- kr inkl. mva. 978-82-537-7123-6
- 2007/2 T. Løwe og J. P. Sæther: Studenters levekår 2005. Studenters inntekt, økonomi og boforhold. 73s. 180,- kr inkl. mva. ISBN 978-82-537-7125-0
- 2007/3 B. Olsen og M.T. Van: Funksjonshemmede på arbeidsmarkedet. Rapport fra tilleggsundersøkelse til Arbeidskraftundersøkelsen (AKU) 2. kvartal 2006. 73s. 180 kr. inkl. mva. ISBN 97-82-537-7129-8
- 2007/4 B. Olsen: Flyktninger og arbeidsmarkedet 4. kvartal 2005. 30s. 155 kr inkl. mva. ISBN 978-82-537-7131-1
- 2007/5 I. Johansen: Konsumprisindeks for Svalbard 2006. 37s. 155 kr inkl. mva. ISBN 978-82-537-7133-5
- 2007/6 G. Dahl: Inntekt og inntektsulikhet før uførepensjonering. 39s. 155 kr inkl. mva. ISBN 978-82-537-7135-9